

บทที่ ๔

สรุปและนำเสนอโปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
และข้อเสนอแนะ

โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น สำหรับพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จะแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ

๑. โครงสร้างของโปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชา
สังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเล ภาคตะวันออก

๒. โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา ระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ
คือ

๒.๑ โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒.๒ โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๒.๓ โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓

โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา ในแต่ละระดับชั้น
จะแสดงรายละเอียดตามแนวคิดหลักของการศึกษาเพื่องานอาชีพ ตามลำดับดังนี้

๑. ความรู้ความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น
๒. ความเข้าใจในอาชีพ
๓. พัฒนาการทางทัศนคติที่ต่องานอาชีพ
๔. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ
๕. การตัดสินใจและการวางแผนเพื่อประกอบอาชีพ

รายละเอียดของโปรแกรม ผู้วิจัยได้มาจากการศึกษาเอกสารและข้อมูล จากความคิดเห็นของนักธุรกิจ อุตสาหกรรมจังหวัด แรงงานจังหวัด พัฒนาการอำเภอ เกี่ยวกับสภาพการมีอาชีพและความต้องการแรงงานในพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเล เลภาคตะวันออก และจากความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาเกี่ยวกับความเหมาะสมในการบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคัมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อสร้างโปรแกรมเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๒๔ ท่าน ประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม แล้วนำผลจากการประเมินผลและข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุงโปรแกรมฉบับร่างให้เป็น ฉบับสมบูรณ์ ดังนี้

โครงสร้างโปรแกรมบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคัมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก

ความหมาย

โปรแกรมบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคัมศึกษา หมายถึง โปรแกรมที่บูรณาการ เนื้อหาและกิจกรรมการศึกษา เพื่องานอาชีพ เข้าไปใน เนื้อหาวิชา สังคัมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน เพื่อเป็นแนวทาง สำหรับครูสังคัมศึกษานำไปใช้ในการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดชลบุรี ระยองและฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นเขตเป้าหมายพัฒนาตามโครงการพัฒนา อุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕

ความมุ่งหมายของโปรแกรม

๑. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในตนเอง ในด้านความสามารถ ความถนัด สุขภาพ จุดเด่นและจุดด้อยของตน
๒. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาชีพ สังคม เศรษฐกิจ ของประเทศไทยและของโลก
๓. เพื่อให้นักเรียนมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา กับอาชีพในระดับต่าง ๆ
๔. เพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพและวางแผน เพื่อพัฒนาตนเอง เข้าสู่อชีพที่เหมาะสมกับตน

การดำเนินการตามโปรแกรม

๑. การเตรียมการของครู

๑.๑ ศึกษาแนวทางบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพตามโปรแกรมที่จัดไว้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจแนวทางของการศึกษาเพื่องานอาชีพ

๑.๒ วางแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ตามโปรแกรม เช่น ติดต่อสถานประกอบการเพื่อ เตรียมการพานักเรียนศึกษาดูงาน หรือติดต่อบุคคลที่มีความรู้และประสบความสำเร็จในชีวิตมาเป็นวิทยากรพิเศษ เป็นต้น

๑.๓ เตรียมแบบฟอร์มและอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในกิจกรรมการศึกษา เพื่องานอาชีพ เช่น แบบสำรวจอาชีพ แบบสำรวจแหล่งงาน แผ่นภาพหรือแผนภูมิงานและอาชีพ เป็นต้น

๑.๔ ติดต่อขอความร่วมมือจากครูแนะแนวและบรรณารักษ์ห้องสมุดล่วงหน้า ในกรณีที่ต้องขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับอาชีพหรือการค้นคว้าในห้องสมุด

๒. ลักษณะโปรแกรม

๒.๑ ส่วนประกอบของโปรแกรม โปรแกรมนี้จัดเรียงลำดับตามแนวคิดหลักของการศึกษาเพื่องานอาชีพ ๕ ประการ คือ

- ก. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น
- ข. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ
- ค. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ
- ง. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ
- จ. การวางแผนและเตรียมการเพื่องานอาชีพ

แต่ละแนวคิดหลักจะประกอบด้วยองค์ประกอบต่อไปนี้

- ก. ความคิดรวบยอด
- ข. จุดประสงค์
- ค. เนื้อหาบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา
- ง. กิจกรรมการเรียนการสอน
- จ. การวัดและประเมินผล

ม. ๑ โปรแกรมประกอบด้วย ๓ มโนทัศน์หลักหรือแนวคิดหลัก (main concepts) คือ

๑. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น
๒. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ
๓. พัฒนาการทางทัศนคติที่ติดองานอาชีพ

ม. ๒ โปรแกรมประกอบด้วย ๔ มโนทัศน์หลักหรือแนวคิดหลัก (main concepts) คือ

๑. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น
๒. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ
๓. พัฒนาการทางทัศนคติที่ติดองานอาชีพ
๔. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ

ม. ๓ โปรแกรมประกอบด้วย ๕ มโนทัศน์หลักหรือแนวคิดหลัก (main concepts) คือ

๑. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น
๒. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ
๓. พัฒนาการทางทัศนคติที่ติดองานอาชีพ
๔. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ
๕. การวางแผนและเตรียมการ เพื่องานอาชีพ

๒.๒ การนำเสนอเนื้อหาบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

ผู้วิจัยได้นำเสนอเนื้อหาบูรณาการไว้เฉพาะหน่วยเรื่องในวิชาสังคมศึกษาที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องสามารถสอดแทรกการศึกษาเพื่องานอาชีพได้เท่านั้น สำหรับหน่วยเรื่องที่ไม่ได้บูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพไว้ ผู้วิจัยไม่ได้นำเสนอไว้ในโปรแกรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยเรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษาเพื่องานอาชีพที่บูรณาการเข้าไป
๑. การเข้าใจแผนที่	๑. การศึกษาแผนที่ที่แสดงการกระจายของทรัพยากรธรรมชาติ
๒. หน่วยชนชาติไทยและแหล่งกำเนิด	๑. วิชาชีพทางโบราณคดี

หน่วยเรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษา เพื่องานอาชีพที่บูรณาการเข้าไป
๓. หน่วยการสถาปนาอาณาจักรแรก	๑. ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย
๔. หน่วยอาณาจักรสุโขทัย	๑. ศึกษาวิถีชีวิตของชาวสุโขทัย
๕. หน่วยภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทย	
๕.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต	
๕.๒ ลักษณะภูมิประเทศ	๑. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะภูมิศาสตร์กับลักษณะทางเศรษฐกิจ
๕.๓ ลักษณะภูมิอากาศ	
๕.๔ ทรัพยากรธรรมชาติ	๒. อาชีพและผลผลิตที่สำคัญในจังหวัดชลบุรี ระยองและฉะเชิงเทรา
๖. หน่วยภูมิศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศไทย	๓. การสำรวจอาชีพในท้องถิ่น
๖.๑ อาชีพของประชากร	๑. แหล่งข้อมูลด้านอาชีพ
๗. หน่วยการปฏิรูปที่ดินและสหกรณ์	๒. องค์ประกอบสำคัญในการประกอบอาชีพ
๘. หน่วยการคมนาคมขนส่งในประเทศไทย	๑. ลักษณะอาชีพหมวดสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดินและการก่อสร้าง
๘.๑ ความสำคัญของการคมนาคมขนส่งทางบกทางน้ำทางอากาศ	๑. ลักษณะอาชีพอุตสาหกรรมบริการคมนาคมขนส่ง
๘.๒ การสื่อสารและโทรคมนาคม	๒. ลักษณะอาชีพอุตสาหกรรมบริการการสื่อสารโทรคมนาคมและคอมพิวเตอร์
๙. หน่วยประชากรประเทศไทย	
๙.๑ ความสำคัญของการศึกษาประชากร	๑. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น

หน่วยเรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษาเพื่องานอาชีพที่บูรณาการเข้าไป
๔.๒ คุณลักษณะของประชากรไทย	๒. ความหมายของงานอาชีพ ๓. อาชีพของประชากรที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันในด้าน เพศ อายุ การศึกษา ฯลฯ
๔.๓ การเพิ่มประชากรกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย	
๔.๔ นโยบายประชากรของประเทศไทย	
๑๐. หน่วยการสร้างสมลักษณะวัฒนธรรมไทย	
๑๐.๑ ความหมายของวัฒนธรรม	
๑๐.๒ ลักษณะวัฒนธรรมไทยในด้าน การปกครอง ศาสนา ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรม วรรณกรรม ภาษา กฎหมาย ละคร ฯลฯ	๑. ลักษณะอาชีพหมวดการสร้างสรรค์ การสื่อสาร วัฒนธรรมและการบันเทิง ๒. อาชีพหัตถกรรมที่สำคัญของไทย
๑๑. หน่วยโครงสร้างสังคมไทย	
๑๑.๑ ประชากรกับสังคม	๑. ปัญหาของสังคมและโลกการงานอาชีพ
๑๑.๒ ลักษณะครอบครัวไทย	๒. ความแตกต่างระหว่างบุคคล
๑๑	๓. หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว
๑๑.๓ เอกลักษณะของสังคมไทย	๔. ลักษณะอาชีพของผู้ปกครอง
๑๒. หน่วยวัฒนธรรมในการดำรงชีพ	
๑๒.๑ การแสวงหาทรัพย์	๑. นิสัยที่ดีในการทำงาน
๑๒.๒ การใช้จ่ายทรัพย์	
๑๒.๓ หลักการประหยัดที่พึงประหยัด	
๑๓. หน่วยขนบธรรมเนียมประเพณี	๑. การศึกษาประเพณีที่สำคัญของไทยที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ

หน่วยเรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษาเพื่องานอาชีพที่บูรณาการเข้าไป
๑๔. หน่วยการปกครองแบบประชาธิปไตย ๑๔.๑ ความ เป็นมาของการปกครอง แบบประชาธิปไตย ๑๔.๒ รูปแบบของรัฐบาล ๑๔.๓ การ เลือกตั้งและการ เมือง ๑๔.๔ วัฒนธรรมของสังคม ประชาธิปไตย	๑. คุณสมบัติของบุคคลที่จะประกอบอาชีพ ในภาครัฐบาล ๒. ความสามัคคี
๑๕. หน่วยพระมหากษัตริย์ในระบอบ ประชาธิปไตย	๑. ศึกษาพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ
๑๖. หน่วยบทบาทและหน้าที่ของประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย ๑๖.๑ สิทธิและ เสรีภาพของ ประชาชน ๑๖.๒ หน้าที่ของประชาชน	๑. การประกอบอาชีพสุจริต
๑๗. หน่วยประชาชนกับการอนุรักษ์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑๗.๑ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ๑๗.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหา สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ๑๗.๓ การอนุรักษ์ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	๑. ผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมต่อ การดำเนินชีวิตของมนุษย์
๑๘. หน่วยประชาชนกับการอนุรักษ์โบราณ สถาน โบราณวัตถุและสมบัติของชาติ	๑. อาชีพ เกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ
๑๙. หน่วยความมั่นคงของชาติ	๑. อาชีพ เกี่ยวกับการงานของรัฐบาล ๒. ความสัมพันธ์ระหว่างความมั่นคง กับการประกอบอาชีพ
๒๐. หน่วยพระพุทธศาสนา	

หน่วย เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษา เพื่องานอาชีพที่บูรณาการ เข้าไป
๒๑. หน่วยการค้า เงินชีวิตของ พุทธศาสนิกชน	๑. ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน
๒๒. หน่วยศาสนากับแนวทางดำเนินชีวิต ของชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย	-
๒๓. ธรรม เพื่อ เดือนสติ	๑. วิชาชีพที่ดีตนในการทำงานให้ เป็นที่นิยม แก่ผู้อื่น

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วย เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษา เพื่องานอาชีพที่บูรณาการ เข้าไป
๑. หน่วยความรู้เกี่ยวกับทวีปเอเชีย	๑. อาชีพที่ใช้ความรู้ภูมิศาสตร์
๒. หน่วยแหล่งอารยธรรมในเอเชีย ตะวันออก เอเชียใต้	-
๓. หน่วยเอเชียตะวันออก เอเชียใต้กับ การขยายตัวของชนชาติตะวันตก	-
๔. หน่วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ของ เอเชียตะวันออก เอเชียใต้	-
๔.๑ ลักษณะภูมิประเทศ	๑. สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติกับ การประกอบอาชีพ
๔.๒ ลักษณะภูมิอากาศ	๒. สภาพแวดล้อมของการทำงาน
๕. หน่วยทรัพยากรธรรมชาติ	๑. อาชีพที่ เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ๒. การใช้ทรัพยากรหรือสิ่งของให้ เกิด ประโยชน์สูงสุด
๖. หน่วยลักษณะทาง เศรษฐกิจ	๑. ความ เกี่ยว เนื่องระหว่างอาชีพ

หน่วย เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษา เพื่องานอาชีพที่บูรณาการ เข้าไป
๗. หน่วยประชากรของประเทศ ใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	๑. ภาวะตลาดแรงงาน ๒. ค่าจ้างแรงงาน ๓. ผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ
๘. หน่วยการเข้าใจแผนที่	-
๙. หน่วยลักษณะวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ ของประชาชน ๙.๑ ชนชาติต่าง ๆ ในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ๙.๒ ภาษาและศาสนาในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ๙.๓ การแบ่งเขตวัฒนธรรมในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ๙.๔ ความเป็นอยู่ของประชาชน	๑. อาชีพของผู้คนที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน ๒. อาชีพหมวดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม บันเทิง
๑๐. หน่วยศาสนาและแนวทางในการ ดำเนินชีวิต	๑. อาชีพที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและอิทธิพล ของศาสนาในการประกอบอาชีพ
๑๑. หน่วยลักษณะการเมืองการปกครอง สมัยอยุธยา	-
๑๒. หน่วยลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ สมัยอยุธยา	-
๑๓. หน่วยความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรม สมัยอยุธยา	-
๑๔. หน่วยความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยา กับต่างประเทศ	๑. อาชีพที่ใช้ความรู้เกี่ยวกับภาษา การพูด
๑๕. หน่วยบทบาทและหน้าที่ของพลเมือง ในท้องถิ่น	

หน่วยเรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษาเพื่องานอาชีพที่บูรณาการ เข้าไป
๑๖. หน่วยสิทธิและหน้าที่ของพล เมือง ตามกฎหมาย	๑. ทักษะและหน้าที่ของผู้ประกอบอาชีพ ๒. ข้อจำกัดของอาชีพ
๑๗. หน่วยคุณธรรมและจริยธรรม ของพล เมือง	๑. ลักษณะบุคคลที่ เชื้อต่อการประกอบอาชีพ ที่ประสบความสำเร็จ ๒. คุณธรรมกับการประกอบอาชีพ
๑๘. หน่วยความมั่นคงของชาติ	-
๑๘. หน่วยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในโลกปัจจุบัน	-

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หน่วยเรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษาเพื่องานอาชีพที่บูรณาการ เข้าไป
๑. หน่วยลักษณะทางกายภาพและการ กระจายประชากรของโลกกลุ่ม ที่ ๑, ๒ และ ๓	๑. อาชีพตามลักษณะภูมิศาสตร์ของโลกกลุ่ม ที่ ๑, ๒ และ ๓
๒. หน่วยลักษณะทางเศรษฐกิจของโลก กลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓	๑. ลักษณะอาชีพทาง เกษตรกรรมและ อุตสาหกรรมของโลกกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓
๓. หน่วยภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของ โลกกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓	-
๔. หน่วยลักษณะทางการเมืองของโลก กลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓	-
๕. หน่วยลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม ของโลกกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓	-
๖. หน่วยประวัติศาสตร์ไทยระยะหัวเลี้ยว หัวต่อ	๑. อาชีพที่ใช้ความรู้ทางประวัติศาสตร์

หน่วยเรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษาเพื่องานอาชีพที่บูรณาการเข้าไป
<p>๗. หน่วยไทยกับการเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย</p> <p>๗.๑ การปฏิรูปทางการเมืองการปกครอง</p> <p>๗.๒ การปฏิรูปการศาลและกฎหมาย</p> <p>๗.๓ การเลิกทาส</p> <p>๗.๔ การปฏิรูปทางการศึกษา</p> <p>๗.๕ การปรับปรุงประเพณีวัฒนธรรม</p> <p>๗.๖ การปรับปรุงเศรษฐกิจและการคลัง</p>	<p>๑. เกณฑ์การเลือกอาชีพ</p>
<p>๘. หน่วยการพัฒนาประเทศ</p> <p>๘.๑ ในด้านการเมืองการปกครอง</p> <p>๘.๒ ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ</p> <p>๘.๓ การพัฒนาด้านวัฒนธรรม</p> <p>๘.๔ การพัฒนาด้านการศึกษา</p>	<p>๑. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p> <p>๒. โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก</p> <p>๓. กฎเกณฑ์และกระบวนการของงานในโรงงานอุตสาหกรรม</p> <p>๔. อาชีพที่จะเกิดขึ้นในอนาคต</p> <p>๕. วิถีชีวิตของคนไทย</p> <p>๖. เนื้อหาวิชาที่บ่งชี้ลักษณะอาชีพที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๗. การเตรียมตัวทางด้านการศึกษาให้เหมาะสมกับอาชีพ</p> <p>๘. แหล่งการศึกษาและแหล่งฝึกงานและสถานประกอบการที่สำคัญในจังหวัด</p>

หน่วย เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษา เพื่องานอาชีพที่บูรณาการ เข้าไป
๔. หน่วยการ เปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมและ เศรษฐกิจ	
๔.๑ สาเหตุการ เปลี่ยนแปลง	๑. ลักษณะการ เปลี่ยนแปลงทางอาชีพตาม กาล เวลาในช่วงต่าง ๆ
๔.๒ การ เปลี่ยนแปลงทางด้านสถาบัน ครอบครัว	๒. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว
๔.๓ การ เปลี่ยนแปลงทางด้านสถาบัน การศึกษา	๓. ความสำคัญของการศึกษาต่อการประกอบ อาชีพ
๑๐. หน่วยจริยธรรมกับการพัฒนาประเทศ	๔. ระดับการศึกษากับอาชีพที่สอดคล้องกัน
๑๑. หน่วยความมั่นคงของชาติ	๑. ค่านิยมของการงานอาชีพ
๑๒. หน่วยปัญหาประชากรและคุณภาพชีวิต	๑. ปัญหาความมั่นคงกับผลกระทบต่องานอาชีพ
๑๒.๑ การกระจายประชากร	
๑๒.๒ ความหนาแน่นของประชากร	๑. บุคลิกภาพกับลักษณะงาน
๑๒.๓ องค์ประกอบของประชากร	๒. การแสวงหาทรัพยากรและการออมทรัพย์
๑๒.๔ การ เปลี่ยนแปลงประชากร	๑. การประกอบอาชีพให้ เหมาะสมกับ ทรัพยากร
๑๒.๕ ปัญหาประชากร	๑. การ เปลี่ยนแปลงทาง เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์และการจัดการ
๑๓. หน่วยปัญหาสิ่งแวดล้อม	๒. แนวโน้มของความแตกต่างระหว่างอาชีพ ในปัจจุบันและอนาคต
๑๔. หน่วยปัญหาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	๑. การพัฒนากำลังคน
๑๕. หน่วยปัญหาเศรษฐกิจและการ เมือง ของไทย	๑. การใช้ เวลาให้เกิดประโยชน์
๑๖. หน่วยความ เข้าใจแผนที่	

โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

บทนำ

มนุษย์โดยพื้นฐานมีความแตกต่างกันมากน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัย ๒ ประการ คือ กรรมพันธุ์ และสิ่งแวดล้อม ความแตกต่างดังกล่าวจะบ่งบอกในสภาพร่างกาย สติปัญญา พฤติกรรม ความคิด เป็นต้น โดยเฉพาะอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมสามารถจะกล่อม เกลามมนุษย์ให้มีวิถีชีวิตที่คล้ายคลึงกัน หรือแตกต่างกันได้ การจัดหมวดหมู่ของมนุษย์เพื่อให้ง่ายแก่การศึกษา จึงสามารถจะจัดแยก โดยยึดถือหลักต่อไปนี้

๑. การยึดถือหลักทางสรีรวิทยา จะแบ่งออกเป็น

๑.๑ กลุ่มคอเคซอยด์

๑.๒ กลุ่มมองโกลอยด์

๑.๓ กลุ่มนิกรอยด์

๒. การยึดถือหลักทางวัฒนธรรม จะแบ่งออกเป็น เขตวัฒนธรรม

๒.๑ ทวีปเอเชีย ได้แก่ เขตวัฒนธรรมจีน เขตวัฒนธรรมอินเดีย

เขตวัฒนธรรมอาหรับหรืออิสลาม

๒.๒ ทวีปยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย เป็นเขตวัฒนธรรมตะวันตก

๒.๓ ทวีปแอฟริกา แบ่งออกเป็น เขตวัฒนธรรมอิสลาม วัฒนธรรม

ตะวันตก และวัฒนธรรมพื้นบ้านแอฟริกา

ความแตกต่างของมนุษย์ก่อให้เกิดประโยชน์เชิงสร้างสรรค์มากมาย ทั้งผลงานที่เกิดจากคน ๆ เดียวหรือจากกลุ่มคน หากมนุษย์รู้จักเลือกใช้ความสามารถของตนมาอาศัย ประสานสัมพันธ์กับแนวปฏิบัติแล้ว ก็จะก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคมมนุษย์โลกทั้งมวล

กล่าวโดยเฉพาะประชากรไทย ถึงแม้จะมีลักษณะร่วมที่คล้ายคลึงกันอันเนื่องมาจาก วัฒนธรรมก็ตาม แต่ก็ยังมีข้อปลีกย่อยที่แตกต่างกันออกไปตามสภาพแวดล้อมอีกด้วย เช่น ลักษณะ ภูมิศาสตร์ การประกอบอาชีพ การดำรงชีพ การศึกษา การเลี้ยงดู เป็นต้น ดังนั้นความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและข้อแตกต่างจากคนอื่น จะทำให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญ

ของแต่ละบุคคล เคารพและยอมรับในความสามารถของตนเองและผู้อื่น โปรแกรมบูรณาการ การศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จึงกำหนดมโนทัศน์หลัก หรือแนวคิดหลักไว้ ๓ ประการ คือ

๑. ความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น
๒. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ
๓. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ

ก. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น

ความคิดรวบยอด

๑. บุคคลแต่ละคนมีความแตกต่างกัน
๒. ความเข้าใจในตนเองจะเป็นผลให้เข้าใจแนวทางในการดำเนินชีวิตในสังคม
๓. ความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล จะทำให้คนเรารู้จักการปรับตัว

เข้าหากัน

จุดประสงค์

๑. นักเรียนบอกลักษณะเด่นและลักษณะด้อยของตนเองได้
๒. นักเรียนบอกความแตกต่างระหว่างตัวเองกับเพื่อนในชั้นเรียนคนใดคนหนึ่งได้
๓. นักเรียนสามารถอธิบายได้ว่าความสนใจจะเปลี่ยนไปตามความเจริญเติบโต

การเรียนรู้ และประสบการณ์ใหม่ ๆ

๔. นักเรียนอธิบายวิธีที่จะทำให้คนอื่นรักและพอใจได้
๕. นักเรียนบอกลักษณะเด่นของตนเองที่จะนำไปสู่สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นในการทำงาน
๖. นักเรียนบอกปัญหาของครอบครัวและแนวทางแก้ไขได้
๗. นักเรียนยกตัวอย่างผลงานที่สำคัญของบุคคลสำคัญในระดับชุมชนหรือระดับประเทศได้
๘. เมื่อพิจารณาคุณลักษณะครอบครัวของตนเอง นักเรียนสามารถบอกได้ว่าแต่ละคน

ต้องพึ่งพาอาศัยกันและกันอย่างไร

เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยโครงสร้างสังคมไทย
  - ๑.๑ ความเข้าใจในตนเอง ครอบครัว เป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคมที่ประกอบ

ด้วยพ่อแม่ลูก เป็นอย่างน้อย ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวย่อมมีพื้นฐานมาจากความเข้าใจในตนเองเป็นเบื้องต้น เพราะการเข้าใจถึงพื้นฐานดั้งเดิมของตน จุดเด่นจุดด้อย สิ่งที่ชอบ สิ่งที่ต้องการ ปัญหาสุขภาพ ฯลฯ จะทำให้เข้าใจในบทบาท และหน้าที่ของตน ชอบเขตความรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงตน ให้ก้าวหน้าทัดเทียมกับบุคคลอื่น อันจะเป็นผลต่อความอยู่ดีกินดีในสังคมได้อย่างสงบสุข

๑.๒ ความแตกต่างระหว่างบุคคล สังคมหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยผู้คนมากมาย แต่ละคนต่างก็มีพื้นฐานที่แตกต่างกัน นับตั้งแต่ความแตกต่างทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ซึ่งมีสาเหตุจากปัจจัยสำคัญต่อไปนี้ คือ

๑.๒.๑ สาเหตุมาจากกรรมพันธุ์ ที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบิดามารดา เช่น รูปร่างหน้าตา สติปัญญา เป็นต้น

๑.๒.๒ สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม เช่น การเลี้ยงดู สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การศึกษา และสภาพแวดล้อมทั่ว ๆ ไป

การทำความเข้าใจในตนเองและเข้าใจถึงความแตกต่างของตนจากบุคคลอื่น ถือเป็นข้อ เปรียบเทียบที่เห็นเด่นชัด อันจะเป็นพื้นฐานในการ เคารพและยอมรับในตนเองและบุคคลอื่น ดังนั้นความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้กลไกของสังคมมีความ เคลื่อนไหวอย่าง หลากหลายอยู่ตลอดเวลา ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เรื่อยไป ในฐานะนักเรียนที่จะเป็นผู้ใหญ่ในวันหน้า จึงควรจะศึกษาในสิ่งต่อไปนี้

ก. บุคลิกภาพของแต่ละคน บุคลิกภาพ คือ ลักษณะนิสัยที่บ่งบอกถึงความ เหมือนกันหรือต่างกันที่แสดงออกใน เชิงพฤติกรรม ตามความเข้าใจในตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ความสนใจ ความต้องการ ความรู้สึก จุดเด่นจุดด้อย เป็นต้น ความรู้ความเข้าใจในบุคลิกภาพของตนเอง ทำให้โอกาสในการเลือกอาชีพ เป็นไปด้วยความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ บุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางอาชีพ แบ่งออกเป็นดังนี้

๑. บุคคลที่ชอบกิจกรรมที่ต้องใช้พลังกำลัง เป็นกิจกรรมที่ไม่ซับซ้อน หลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ต้องสนทนาหรือสังคมกับผู้อื่น บุคคลที่มีบุคลิกภาพเช่นนี้ มักจะชอบอาชีพช่าง กีฬา เทคโนโลยี ฯลฯ

๒. บุคคลที่ชอบกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด การแก้ไขปัญหา มีลักษณะ เป็นนักวิชาการ บุคคลประเภทนี้มีความสนใจในงานอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ การคำนวณ

อาชีพที่ต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ เช่น นักวิทยาศาสตร์ แพทย์ นักสถิติ ฯลฯ

๓. บุคคลที่ชอบสังคมกับบุคคลอื่น ชอบแสดงตัว รื่น เรือง ชอบสนทนา บุคคลที่มีลักษณะ เช่นนี้มักสนใจอาชีพที่ได้มีโอกาสสังคมกับผู้อื่น ได้บริการสังคม เช่น อาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ครู นักแนะแนว นักจิตบำบัด ฯลฯ

๔. บุคคลที่ชอบทำตามระเบียบแบบแผน เป็นคนปราณีต และยึดประเพณีนิยม เป็นคนไม่ค่อยยืดหยุ่นผ่อนปรน ชอบทำงานที่มีระบบระเบียบ เช่น งานด้านสารบรรณ เลขานุการ บรรณารักษ์ ฯลฯ

๕. บุคคลที่มีลักษณะเป็นผู้นำ ชอบชักจูงผู้อื่น ชอบมีอำนาจ ชอบแสดงตัว มีความเชื่อมั่นในตนเอง บุคคลประเภทนี้ชอบอาชีพที่ตนจะได้แสดงลักษณะของตนออกมา เช่น นักการเมือง นักธุรกิจ นักโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ฯลฯ

๖. บุคคลที่ชอบความงาม รักศิลปะ มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่ค่อยควบคุมตนเอง มักทำสิ่งต่าง ๆ ตามใจปรารถนา บุคคลที่มีลักษณะ เช่นนี้มักจะเลือกอาชีพด้านศิลปะ เช่น อาชีพศิลปิน นักประพันธ์ ฯลฯ

ข. มนุษย์สัมพันธ์ การรู้จักผูกสัมพันธ์ สื่อความหมายกับคนอื่นได้แจ่มชัด เป็นกันเอง จะทำให้เรารู้จักทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข บุคคลที่มีมนุษย์สัมพันธ์ดีจะเป็นคนที่เข้าใจถึงความต้องการของมนุษย์ว่า แต่ละคนนั้นต้องการอะไรในชีวิต ซึ่งเป็นแนวทางในการวางตัวของเราให้เหมาะสม ดังนั้น คนที่มีมนุษย์สัมพันธ์ดีนั้นจะต้องเป็นบุคคลที่รู้จักตนเองและผู้อื่น รู้จักปรับปรุงตนเองในด้านการแต่งกาย ท่าทางกิจกรรมารยาท เจตนาดี และนิสัย ความคิดเห็น อารมณ์ และความรู้สึก และสิ่งสำคัญก็คือ การเรียนรู้ถึงลักษณะนิสัยใจคอ ความต้องการและการแสดงออกของบุคคลอื่นด้วย

๑.๓ หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว ความสัมพันธ์ของคนในสังคมไทย โดยเฉพาะในระดับครอบครัว จะเป็นในลักษณะใกล้ชิดห่วงหาอาทรกัน คือ พ่อแม่มีความรักใคร่ห่วงใยในตัวลูกและพยายามเลี้ยงดูลูกให้ดีที่สุด ส่วนลูกก็ให้ความเคารพและกตัญญูตต่อพ่อแม่ จากลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าว ทำให้ครอบครัวไทยกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวได้ เช่น พ่อบ้านมักจะเป็นผู้รับผิดชอบหารายได้มาสู่ครอบครัว เป็นหน้าที่หลัก ส่วนแม่บ้านจะดูแลบ้านเรือนการเลี้ยงดูลูก และลูกก็จะเป็นคนที่อยู่ในโอวาทของพ่อแม่ ช่วยเหลือหน้าที่การงานของพ่อแม่เท่าที่ตนจะทำได้ ในปัจจุบันถึงแม้สภาพดังกล่าวจะเปลี่ยน

แปลงไปบ้าง ก็ยังไม่แตกต่างกันมากนัก การเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัวไทย จะทำให้นักเรียน มีความตระหนักถึงตนเอง ความรับผิดชอบ เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ยิ่งขึ้น อัน เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติตนในสังคมกว้างต่อไป

๒. หน่วยประชากรประเทศไทย

๒.๑ ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น การศึกษาเรื่องประชากรจะทำให้ นักเรียนมีความเข้าใจถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

๒.๑.๑ สถานภาพของประชากรไทยในด้าน เพศ อายุ การสมรส การเกิด การตาย และจำนวนประชากร

๒.๑.๒ จำนวนประชากร แนวโน้มการ เกิดการตายของประชากรไทย ซึ่งให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนประชากรกับทรัพยากร

๒.๑.๓ คุณภาพของประชากร หมายถึง การศึกษาของประชากร ทักษะและความสามารถในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ตลอดทั้งแนวทางในการพัฒนาตนเอง

๒.๑.๔ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อ เน้นความสามารถของแต่ละ คนให้เห็นเด่นชัด เช่น ความสามารถในการเรียน กีฬา การพูด ฯลฯ

การศึกษาในเรื่องเหล่านี้ควร เน้นถึงสถานภาพของนักเรียน ในฐานะสมาชิก คนหนึ่งของสังคม ในการพัฒนาตนเอง เพื่อให้การดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้ เป็นไปอย่างมีความสุข ทั้งแก่ตนเองและสังคมส่วนรวม

๓. หน่วยพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตย

๓.๑ ศึกษาพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ซึ่งมีพระราชกรณียกิจที่สำคัญมากมายที่ควร เป็นตัวอย่างอันดีงามในการ ดำเนินชีวิตของเยาวชนไทย เช่นพระราชกรณียกิจในด้านการส่งเสริมอาชีพ พระราชกรณียกิจ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนเพื่อความอยู่ดีกินดี นอกจากนี้แล้วพระราชจริยาวัตรอัน สง่างาม เปี่ยมล้นด้วยความ เมตตากรุณา ก็ เป็นตัวอย่างอันดีงามในการพัฒนาบุคลิกภาพของ นักเรียนอีกด้วย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

๑. ความเข้าใจในตนเอง ให้นักเรียนสำรวจและประเมินตนเองตามแบบฟอร์ม

ของครูที่แจกให้ ซึ่งจะประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

- ๑.๑ สุขภาพร่างกาย
- ๑.๒ ความสามารถ
- ๑.๓ ความถนัด
- ๑.๔ ลักษณะของตนในการเข้าสังคม (ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น)
- ๑.๕ ความสนใจ
- ๑.๖ งานอดิเรก
- ๑.๗ แผนการในอนาคต

๒. ครูแจกคำอธิบาย เกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพของคนเราให้นักเรียนอ่านแล้วให้นักเรียนสำรวจตัวเองตามแบบฟอร์มต่อไปนี้

ขุมนุมกิจกรรม

ชื่อกิจกรรม	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ
๑. ขุมนุมลูกเสือ		
๒. ขุมนุมวิทยาศาสตร์		
๓. ขุมนุมห้องสมุด		
๔.		

ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

ชื่อกิจกรรม	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ
๑. การพูดคุยกับคนอื่น		
๒. งานอาสาสมัคร		
๓. การทำงานเป็นกลุ่ม		
๔.		

งานอดิเรก

ชื่อกิจกรรม	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ
๑. อ่านหนังสือ		
๒. ท่องเที่ยว		
๓. จัดบ้าน		

๓. นักเรียนแลกเปลี่ยนแบบสำรวจกันอ่าน แล้วจับคู่กัน เพื่อซักถามถึงสาเหตุที่เขาเลือกว่ามีเหตุผลอย่างไร เสร็จแล้วช่วยกันสรุปถึงข้อแตกต่างระหว่างบุคคล

๔. ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงหน้าที่สำคัญหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้คน เช่น ครูกับนักเรียน สามีกับภรรยา นักการเมืองกับผู้ลงคะแนนเสียง พ่อแม่กับลูก

๕. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ ๕ คน เพื่อช่วยกันสรุปปัญหาที่พ่อแม่กำลังประสบ แล้วให้นักเรียนแต่ละคนแยกพิจารณาปัญหาของพ่อแม่ของตน เพื่อเปรียบเทียบกัน ครูอาจจะเชิญเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคมมาพูดเกี่ยวกับปัญหาในครอบครัว เช่น ปัญหาการประกอบอาชีพ การดำรงชีพในปัจจุบัน เป็นต้น พร้อมกับแนวทางในการแก้ไข

๖. ให้นักเรียนเขียนอัตชีวประวัติของตนเองโดยเน้นที่บางสิ่งบางอย่างที่ทำให้นักเรียนมีความภูมิใจในแต่ละช่วงของชีวิต ตั้งแต่เด็กจนปัจจุบันในด้านความสามารถ ความสนใจ นิสัย บุคลิกภาพ สภาพร่างกาย ฯลฯ

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ประเทศของเรา ส ๑๐๑ ส ๑๐๒
๒. แบบฟอร์มการสำรวจตนเอง
๓. คู่มือแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
๔. เค้าโครงการเขียนอัตชีวประวัติ
๕. แผ่นภาพและแผนภูมิความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในอาชีพต่าง ๆ

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่มีส่วนร่วมในการอภิปรายการทำงานกลุ่ม
๒. สรุปจากผลการสำรวจตนเอง แล้วให้คำแนะนำตามความเหมาะสม
๓. ฟังการถาม การตอบของนักเรียนว่ามีเจตคติที่ดีต่อตนเองและคนอื่นหรือไม่
๔. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับบุคคลตัวอย่าง เพื่อทราบว่ามีนักเรียนเลือกใครเป็นบุคคลตัวอย่าง เพราะอะไร
๕. ฟังจากนักเรียนว่านักเรียนได้ปฏิบัติตนต่อสมาชิกในครอบครัวอย่างไร

ข. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ

ความคิดรวบยอด

๑. อาชีพในโลกนี้มีมากมายหลายประเภทที่มีความสัมพันธ์กันทำเลที่ตั้ง ทรัพยากร การกำหนดการใช้ที่ดิน ลักษณะการบริการ การอนุรักษ์วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และความมั่นคงของชาติ
๒. คนงานในแต่ละอาชีพมีแบบฉบับหรือบุคลิกภาพของตนเองโดยเฉพาะ
๓. อาชีพในแต่ละท้องถิ่นจะแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม

จุดประสงค์

๑. นักเรียนบอกความหมายของงานอาชีพได้
๒. นักเรียนบอกความแตกต่างระหว่างงานอาชีพ งานบ้านและงานอดิเรกได้
๓. นักเรียนสามารถบรรยายลักษณะของบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับอาชีพใดอาชีพหนึ่งได้
๔. นักเรียนบอกความสำคัญของการทำงานได้
๕. นักเรียนสามารถจำแนกประเภทอาชีพพร้อมยกตัวอย่างอาชีพของแต่ละประเภทประกอบได้
๖. นักเรียนบอกแหล่งข้อมูลอาชีพในจังหวัดของตนได้

เนื้อหาบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยประชากรไทย
  - ๑.๑ ความหมายของงานอาชีพ

งาน หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลใช้ความมานะพยายาม ในการทำแล้วก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น

งานอาชีพ หมายถึง งานที่ทำอยู่ประจำเป็นอาชีพที่มีรายได้

งานบ้าน หมายถึง งานการบ้านการเรือน การดูแลรักษาบ้านช่อง ให้เรียบร้อย เป็นงานที่ไม่มีรายได้ ขึ้นอยู่กับความสมัครใจที่จะทำให้เกิดความน่าอยู่น่าอาศัย

งานอดิเรก หมายถึง งานที่ทำในยามว่างหลังจากเสร็จธุระจากงานประจำแล้ว

งานบริการ หมายถึง งานอำนวยความสะดวกหรือช่วยเหลือแบ่งเบา

การทำงานของคนเราย่อมมีสาเหตุและจุดประสงค์ที่ต่างกันออกไป ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

เพื่อสนองความต้องการทางปัจจัยสี่

เพื่อความมั่นคงในชีวิต

เพื่อสนองความพอใจและความภาคภูมิใจในตนเอง

เพื่อความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ

เพื่อให้คนอื่นยอมรับในความสามารถ

เพื่อความสนุกสนาน

เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น

ประเทศไทย เป็นประเทศกำลังพัฒนา ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม ซึ่งมีรายได้ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศและกลไกของตลาดราคา แตกต่างจากประเทศที่พัฒนาแล้วที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถควบคุมการผลิต การตลาด และราคาได้ ทำให้มีรายได้สูง แน่นนอนและมั่นคง

๑.๒ อาชีพของประชากรที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันในด้าน เพศ อายุ การศึกษา ศาสนา สังคมและเศรษฐกิจ อาชีพแต่ละอาชีพมีข้อกำหนดหรือมีข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของแรงงานแตกต่างกัน บางอาชีพมีความเหมาะสมสำหรับเพศชายมากกว่าเพศหญิง บางอาชีพมีข้อกำหนดตายตัว เช่น อาชีพโต๊ะอิหม่ามของศาสนาอิสลาม บาทหลวงของศาสนาคริสต์ ข้อกำหนดที่สำคัญ คือ ระดับการศึกษา ความสามารถและทักษะ

๒. หน่วยภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทย

๒.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะภูมิศาสตร์กับลักษณะทางเศรษฐกิจ

๒.๑.๑ ภูมิประเทศกับอาชีพที่เหมาะสม ภูมิประเทศ หมายถึง ลักษณะสูงต่ำของพื้นที่ ซึ่งทำให้ลักษณะการดำรงชีวิตของมนุษย์ในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน

ภาคเหนือ โดยทั่วไปเป็นเทือกเขาสูงยาวขนานกันลงมาในแนวเหนือใต้ ภูเขาเหล่านี้เป็นแหล่งกำเนิดแม่น้ำที่สำคัญ คือ ปิง วัง ยม และน่าน ซึ่งไหลผ่านหุบเขา ทำให้พื้นที่สองฝั่งของแม่น้ำที่มีน้ำท่วมถึงกลายเป็นที่ราบหุบเขามีความอุดมสมบูรณ์ สภาพเหล่านี้จึงเหมาะสมสำหรับอาชีพการเกษตร เช่น ทำไร่ ทำนา

ภาคกลาง ลักษณะภูมิประเทศของภาคกลาง ส่วนใหญ่เป็นที่ราบเกิดจากดินตะกอนที่แม่น้ำพัดพามาทับถมต่อเนื่องมาจากภาคเหนือ ในบางส่วนมีภูเขา

และมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลูกฟูก เช่น ในจังหวัด เพชรบูรณ์ พิษณุโลก เป็นต้น
ลักษณะภูมิประเทศเหล่านี้เหมาะสำหรับอาชีพทำนา ทำไร่มันสำปะหลัง ข้าวฟ่าง และเลี้ยงสัตว์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภูมิประเทศของภาคนี้มีลักษณะ
เป็นแอ่งกระทะ มีขอบเป็นภูเขาสูงทางตะวันตกและทางใต้ มีแม่น้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำชี
แม่น้ำมูล ลักษณะดินเป็นแบบดินร่วนปนทราย อุ้มน้ำไม่ค่อยได้ ส่วนใหญ่พื้นที่เป็นแบบพื้นราบ
มีทุ่งหญ้าที่กว้างขวางเหมาะสำหรับเลี้ยงสัตว์

ภาคตะวันออก ภูมิประเทศในภูมิภาคนี้มีทั้งที่ราบและภูเขา
สลับกัน เช่น ที่ราบลุ่มแม่น้ำปราจีนบุรี ที่ราบฉะเชิงเทรา เทือกเขาบรรทัดจันทบุรี เป็นต้น
และยังมีที่ราบแคบ ๆ บริเวณชายฝั่งทะเล ในบริเวณที่เป็นที่ราบลูกฟูก เหมาะสำหรับการทำไร่
เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ที่ราบริมทะเลส่วนใหญ่เลี้ยงสัตว์ปีก เช่น เป็ด ไก่ เป็นต้น

ภาคใต้ ภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงทางฝั่งตะวันตก ส่วน
ทางตะวันออกมีที่ราบแคบ ๆ กล้าวโดยเหตุผล อาชีพที่เหมาะสม คือ อาชีพเกษตรกรรม
โดยเฉพาะพืชผล

ลักษณะภูมิประเทศดังกล่าวไม่อาจจะสรุปได้แน่นอนว่า อาชีพใดจะเหมาะสม
มากกว่าอาชีพอื่น เพราะต้องพิจารณาจากปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน

๒.๑.๒ ภูมิอากาศกับอาชีพที่เหมาะสม ประเทศไทยแบ่งออกเป็น
๓ ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว สำหรับภาคใต้มี ๒ ฤดู คือ ฤดูร้อนและฤดูฝน ทั้งนี้โดย
การพิจารณาจากปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพบางอาชีพอย่างมาก
โดยเฉพาะอาชีพเกษตรกรรมที่ต้องอาศัยสภาพดินฟ้าอากาศจากธรรมชาติ บางอาชีพต้องปลูก
พืชที่ต้องการปริมาณน้ำฝนมาก บางอย่างต้องการน้ำฝนน้อย หรือบางอย่างต้องการอุณหภูมิที่ต่ำ
ดังนั้นการพิจารณาจะปลูกพืชอะไร เป็นอาชีพต้องคำนึงถึงสภาพดินฟ้าอากาศให้เหมาะสมกับ
ลักษณะพืชนั้น ๆ ด้วย

๒.๒ อาชีพและผลผลิตที่สำคัญในจังหวัดชลบุรี ระยองและฉะเชิงเทรา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจสูงที่สุดภาคหนึ่งของประเทศไทย ทั้งนี้
เนื่องจากความเหมาะสมทางลักษณะภูมิศาสตร์ คือ มีทั้งที่ราบลุ่ม ที่ราบลูกฟูก ที่ราบชายฝั่ง
ทะเล ภูเขาสูง และที่ตั้งอยู่ติดกับทะเล ทำให้ผลผลิตที่ได้จากภาคนี้มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ
เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ผลผลิตจากทะเล การท่องเที่ยว ผลไม้ เป็นต้น ดังนั้นอาชีพที่สำคัญ
จึงเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เหล่านี้ เช่น อาชีพการเพาะปลูกมันสำปะหลัง อ้อยและไม้ผล อาชีพ

ประมง อาชีพบริการการท่องเที่ยว เป็นต้น

๒.๓ การสำรวจอาชีพในท้องถิ่น ในสังคมไทยมีอาชีพอยู่มากมาย กระจายไปตามท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทรัพยากรธรรมชาติ ลักษณะภูมิศาสตร์ ตลอดจน ประเพณีวัฒนธรรม ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพในท้องถิ่นจะเป็นการเพิ่มความรอบรู้และ เจาะลึกลงไปในเรื่องอาชีพที่อยู่ใกล้ตัว อันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนตัวเองด้านอาชีพ ในอนาคตต่อไป

๒.๓.๑ อาชีพของผู้ปกครอง ครอบครัว เป็นหน่วยของสังคมที่ใกล้ชิดกับเด็กและ เยาวชนมากที่สุด ดังนั้นอาชีพของบุคคลในครอบครัว จึงเป็นอาชีพแรกที่ เด็ก และ เยาวชนได้เห็นได้รู้จัก และได้รับการถ่ายทอดทักษะอาชีพให้กับเด็กอย่างไม่เป็นทางการ โดยผู้ปกครองหรือบิดามารดาให้ความรู้ เรื่องอาชีพที่ตนทำอยู่ด้วยการมอบหมายความรับผิดชอบ ให้เด็กมีส่วนช่วย เหลือทำอาชีพตามกำลังความสามารถที่เหมาะสมกับวัย เป็น เบื้องต้นและ เมื่อ เด็กได้รับความรู้ ทักษะ และข้อมูลด้านอาชีพอื่น ๆ เพิ่มเติมจากโรงเรียนอีกส่วนหนึ่งมา ประกอบแล้วก็คงจะเป็นข้อมูลอย่างเพียงพอที่เด็กจะตัดสินใจเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งได้ถูกต้อง ดังนั้นการให้การศึกษาเพื่อปลูกฝัง เจตคติและค่านิยมในอาชีพด้วยการฝึกหัด ให้เด็กรับผิดชอบ และทำงานอาชีพตามกำลังความสามารถไปเรื่อย ๆ ทุกขั้นตอน นับตั้งแต่ทำงานง่าย ๆ ก้าวขึ้นไปทีละขั้น จะทำให้เด็กมีความรู้ มีทักษะ มองเห็นคุณค่าและมีความ เข้าใจงานอาชีพในแง่ ของการจัดการได้ทะลุปรุโปร่งตลอดกระบวนการ อันจะเป็นปัจจัยส่งผลให้เด็กก้าวหน้าใน อาชีพอย่างมั่นคงต่อไปในอนาคตได้ในที่สุด

๒.๓.๒ อาชีพที่น่าสนใจในท้องถิ่น นอกจากอาชีพของผู้ปกครองแล้ว ในท้องถิ่นยังมีอาชีพที่แปลกแยกออกไปอีกมากมาย ดังนั้นชุมชนจึงมีอิทธิพลในการกำหนด อาชีพหรือการเลือกอาชีพของเด็กในชุมชนนั้น ๆ ด้วย เช่น ชุมชนที่เป็นแหล่งอุตสาหกรรม ก็จะมี เด็กและ เยาวชนในชุมชนนั้นมาเป็นลูกจ้างในโรงงาน หากชุมชนใดมีสถานบริการมาก ก็จะมี เด็กและ เยาวชนมาเป็นบริกรมาก เป็นต้น ด้วยอิทธิพลดังกล่าวจึงควรให้นักเรียน สำรวจอาชีพในชุมชนตามหัวข้อต่อไปนี้

๑. ลักษณะงาน
๒. สิ่งแวดล้อมของงาน
๓. ความก้าวหน้าของงาน
๔. คุณสมบัติของผู้ทำงาน

๕. ข้อจำกัดสิทธิบุคคลบางประเภท
๖. การเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่งานนั้น
๗. รายได้
๘. สวัสดิภาพ
๙. จำนวนคนงานหรือแนวโน้มการรับสมัครงาน

๓. หน่วยภูมิศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศไทย

๓.๑ แหล่งข้อมูลด้านอาชีพ อาชีพที่สำคัญของประชากรไทย ได้แก่

๓.๑.๑ เกษตรกรรม ได้แก่ การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์
การทำป่าไม้ การประมง

๓.๑.๒ การทำเหมืองแร่ เช่น แร่ดีบุก แร่พลวง ฯลฯ

๓.๑.๓ อุตสาหกรรม ซึ่งมีทั้ง ๓ ประเภท คือ อุตสาหกรรมใน
ครอบครัว อุตสาหกรรมเบา และอุตสาหกรรมหนัก เช่น อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการเกษตรกรรม
อุตสาหกรรมเกี่ยวกับป่าไม้ อุตสาหกรรมแปรรูปแร่ อุตสาหกรรมเคมี อุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้า
อุตสาหกรรมตัดเย็บและสิ่งทอ อุตสาหกรรมรถยนต์ เป็นต้น

๓.๑.๔ การค้า การเงิน และการธนาคาร

๓.๑.๕ อาชีพบริการ

อาชีพในประเทศไทยมีมากมายกระจัดกระจายไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ
ซึ่งสามารถจำแนก เป็นหมวดหมู่ได้ดังนี้

ก. การจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม แบ่งเป็น ๔ กลุ่ม คือ

๑. การเกษตร การป่าไม้ และการประมง

๒. การทำเหมืองแร่

๓. การก่อสร้าง

๔. การผลิต

๕. การขนส่งและสาธารณูปโภค

๖. การขายส่งและขายปลีก

๗. การเงิน การประกันภัย และการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์

๘. การบริการ

๙. รัฐบาล

ข. การจำแนกตามกลุ่มและความสำคัญทาง เศรษฐกิจ

๑. ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ
๒. เจ้าของกิจการ ผู้จัดการ และข้าราชการ
๓. เสมียนพนักงานและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง
๔. ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้ฝีมือและหัวหน้าคนงาน
๕. ผู้ปฏิบัติงานที่ไม่ใช้ฝีมือ

แหล่งข้อมูลด้านอาชีพ นักเรียนสามารถค้นคว้ารายละเอียดอาชีพได้จาก
แหล่งต่อไปนี้

๑. แหล่งต้นตอของข้อมูลด้านอาชีพ มี ๓ แหล่งใหญ่ คือ
  - ๑.๑ ผู้ประกอบการ เช่น โรงงาน ร้านค้า เป็นต้น
  - ๑.๒ ผู้ว่าจ้าง
  - ๑.๓ องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับแรงงาน
๒. แหล่งข้อมูลที่เป็นหนังสือและเอกสาร
  - ๒.๑ หนังสือจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ (ประเทศไทย)

พ.ศ. ๒๕๑๒ ของกองวิชาการและวางแผน กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย

- ๒.๒ เอกสารเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพ
- ๒.๓ ใบประกาศตำแหน่งงานว่าง
- ๒.๔ หนังสือพิมพ์
- ๒.๕ เอกสาร "แนะแนวประกอบอาชีพในทางอุตสาหกรรม"

ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กองแผนงาน กระทรวงอุตสาหกรรม

- ๒.๖ เอกสารชุดแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ของศูนย์

แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

อาชีพที่มีแนวโน้มต้องการแรงงานสูงในอนาคตสำหรับพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก
จากการสำรวจของผู้วิจัย คือ

๑. อาชีพในด้านบริการ เช่น ผู้ทำงานร้านอาหาร พนักงานโรงแรม
พนักงานในสถานพักผ่อนหย่อนใจต่าง ๆ ช่างตัดผม พนักงานรักษาความปลอดภัย ฯลฯ
๒. อาชีพการค้า การบริหาร และการเงิน เช่น ผู้จัดการ พนักงานขาย

พนักงานเดินตลาด ตัวแทนนายหน้าขายประกันภัย พนักงานขายทอดตลาด เลขานุการ
เสมียนบัญชี พนักงานเครื่องคำนวณสถิติ พนักงานการเงิน

๓. อาชีพการสร้างสรรค การสื่อสาร วัฒนธรรมและการบันเทิง
เช่น นักออกแบบเครื่องแต่งกายและสินค้า นักร้อง นักดนตรี

๔. อาชีพเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น ผู้ทำงานเพาะปลูกพืชไร่ ผัก
ไม้ผล ผู้เลี้ยงปศุสัตว์ ผู้ทำงานในฟาร์ม ช่างก่อสร้างต่าง ๆ

๕. อาชีพอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมเคมี ช่างอิเล็กทรอนิกส์
ช่างเครื่องยนต์และเทคนิคโรงงาน

๓.๒ องค์ประกอบในการประกอบอาชีพ การประกอบอาชีพต้องคำนึงถึง
องค์ประกอบต่อไปนี้ คือ

๓.๒.๑ ทักษะการธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ ลักษณะภูมิประเทศ
และภูมิอากาศ

๓.๒.๒ แรงงาน

๓.๒.๓ เงิน

๓.๒.๔ เทคโนโลยี และการจัดการ

๓.๒.๕ การตลาด

๔. หน่วยการปฏิรูปที่ดินและสหกรณ์

๔.๑ อาชีพหมวดสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดินและการก่อสร้าง ในกลุ่มอาชีพ
การเกษตรกรรม การทำสวน การใช้ที่ดิน การปฏิรูปที่ดิน เป็นการจัดสรรที่ดินเพื่อเปิดโอกาส
ให้เกษตรกรที่ไม่มีที่ดิน เป็นของตนเองได้มีโอกาสเป็น เจ้าของที่ดิน และรัฐจะคอยให้ความช่วย
เหลือโดยการให้คำแนะนำทางวิชาการ เกี่ยวกับการใช้ที่ดินให้ได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ อาชีพ
การเกษตรกรรม การทำสวน เลี้ยงสัตว์ ถือเป็นอาชีพพื้นฐานของคนไทย จากการปฏิรูปที่ดิน
จะทำให้อาชีพเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะพัฒนาได้มากขึ้นทั้งทางด้านการจัดการ เทคโนโลยี และ
การตลาด ที่จะออกมาในรูปของสหกรณ์ นอกจากนี้แล้วการจัดสรรที่ดิน เพื่อการก่อสร้างก็เป็น
อาชีพหนึ่งที่ดี เป็นอาชีพอิสระที่ควรแก่การศึกษา เพราะจะมีอาชีพที่เกี่ยวข้องติดตามมาอีก
มากมาย เช่น การก่อสร้าง ช่างไม้ ช่างปูน เป็นต้น

๔. หน่วยการคมนาคมขนส่งในประเทศไทย

๔.๑ อาชีพอุตสาหกรรมบริการในกลุ่มอาชีพการคมนาคมขนส่ง ประเทศไทย มีเส้นทางการคมนาคมหลายประเภท เช่น การคมนาคมทางรถยนต์ ทางรถไฟ ทางเรือ ทางเครื่องบิน ซึ่งมีอาชีพมากมายที่เกี่ยวข้อง เช่น คนชดยนต์ คนงานรถไฟ พนักงานเดินเรือ พนักงานเกี่ยวกับเครื่องบิน เป็นต้น บุคคลเหล่านี้มีคุณสมบัติหรือบุคลิกภาพ เฉพาะตน คือ มีสภาพร่างกายและสุขภาพที่แข็งแรง จิตใจมั่นคงกล้าหาญ กล้าตัดสินใจ

๔.๒ อาชีพอุตสาหกรรมบริการในกลุ่มอาชีพการสื่อสาร โทรคมนาคม และการไปรษณีย์ เช่น อาชีพพนักงานไปรษณีย์โทรเลข พนักงานวิทยุโทรทัศน์ รวมทั้งพนักงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ด้วย งานอาชีพเหล่านี้ต้องอาศัยคนที่มีทักษะ เฉพาะด้านจากการศึกษาฝึกอบรม มีทั้งการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรถึงระดับปริญญา

๖. หน่วยการสร้างสมลักษณะวัฒนธรรมไทย

๖.๑ ลักษณะอาชีพหมวดการสร้างสรรค์ การสื่อสาร วัฒนธรรมและการบันเทิง วัฒนธรรมไทย เป็นวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลมาจากมอญ ขอม อินเดียและจีน เป็นพื้นฐาน แล้วนำมาปรับปรุงให้เป็นของตนเองที่มีลักษณะเด่น เฉพาะอีกวัฒนธรรมหนึ่ง เช่น วัฒนธรรมทางด้าน ภาษา กฎหมาย การบันเทิง เป็นต้น ลักษณะวัฒนธรรมทางด้านต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดอาชีพที่เกี่ยวข้องอีกมาก เช่น อาชีพนักดนตรี นักร้อง นักเต้นรำ นักละคร นักแสดง นักกฎหมาย นักภาษาศาสตร์ นักประชาสัมพันธ์ นักออกแบบแฟชั่น ฯลฯ อาชีพเหล่านี้เป็นอาชีพที่ต้องใช้ความสามารถทางด้านศิลปะ การสร้างสรรค์ จึงมักจะเป็นบุคคลที่มีอารมณ์ทางด้านสุนทรียภาพสูง มีอารมณ์อ่อนไหว เป็นตัวของตัวเอง และชอบอิสระ

๖.๒ อาชีพหัตถกรรมที่สำคัญของไทย การหัตถกรรมเป็นการแสดงออกถึงลักษณะ เอกลักษณ์ของชาตินั้น สำหรับประเทศไทย การหัตถกรรมแต่ละภาคมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเองโดยเฉพาะ เช่น การทำผ้ามัดหมี่ของภาคอีสาน ผ้าบุติกหรือผ้าปาเต๊ะในภาคใต้ การทำร่มในภาคเหนือ การตีฆ้องในอยุธยาและจังหวัดภาคกลางอื่น ๆ เป็นต้น อาชีพเหล่านี้จะต้องอาศัยทักษะที่สืบทอดต่อ ๆ กันมาจากบรรพบุรุษที่ค่อย ๆ พัฒนาขึ้นตามลำดับ

๗. หน่วยขนบธรรมเนียมประเพณี

๗.๑ การศึกษาประเพณีที่สำคัญของไทยที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ประเทศไทย เป็นสังคม เกษตรกรรม วิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ จึงมักจะเกี่ยวข้องกับการทำมาหากิจหรือการประกอบอาชีพ ทั้งนี้เพื่อเป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจ ตลอดจนเพื่อความสนุก

สนานในการทำงานด้วย เช่น พระราชพิธีแรกนาขวัญ ประเพณีลงแขกเกี่ยวข้าวทำนา
การเล่นเพลงเกี่ยวข้าว ฯลฯ

๔. หน่วยประชาชนกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุและสมบัติของชาติ

๔.๑ อาชีพเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ เช่น นักโบราณคดี
นักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ฯลฯ โบราณสถานและโบราณวัตถุเป็นของเก่าแก่ที่บ่งบอกถึงความเจริญ
รุ่งเรืองของวัฒนธรรมไทย เป็นสิ่งที่มีคุณค่าควรแก่การรักษา จึงจำเป็นต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้
เฉพาะด้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งเหล่านี้

๔.๒ วิชาชีพทางโบราณคดีและอาชีพวัฒนธรรม เช่น อาชีพเกี่ยวกับ
พิพิธภัณฑ์ หอสมุด เป็นต้น เป็นอาชีพที่มีการจัดรวบรวมสิ่งเก่าแก่ที่ทรงคุณค่าและหนังสือ
ต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่แสดงถึงการดำรงชีวิตของมนุษย์ ระบบครอบครัว ฯลฯ

๕. หน่วยความมั่นคงของชาติ

๕.๑ อาชีพเกี่ยวกับการงานของรัฐบาล องค์กรที่สำคัญในการปกครอง
ประเทศแบบประชาธิปไตย ได้แก่ รัฐบาล สภาผู้แทนราษฎร และศาลยุติธรรม สำหรับรัฐบาล
เป็นฝ่ายบริหารที่ต้องอาศัยข้าราชการประจำดำเนินงานภายใต้นโยบาย ดังนั้นผู้ที่ทำงาน
ราชการหรืออาชีพในภาครัฐบาล จึงเป็นบุคคลที่มีลักษณะดังนี้

๕.๑.๑ เป็นคนที่มีความรักในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย

๕.๑.๒ มีความซื่อสัตย์

๕.๑.๓ มีคุณวุฒิทางการศึกษาที่เหมาะสมกับงาน

๕.๑.๔ มีระเบียบเรียบร้อย

๕.๑.๕ สามารถปฏิบัติตนตามระเบียบของทางราชการได้อย่างดี

๕.๑.๖ สามารถอุทิศเวลาให้กับงานราชการได้อย่างเพียงพอ.

๕.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างความมั่นคงกับการประกอบอาชีพ ชาติจะ
มีความมั่นคงจะต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ ทั้งด้านการเมือง การปกครอง การทหาร
เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและประชาชน ในการที่จะจัด
ให้ปัจจัยเหล่านี้ดำเนินไปพร้อม ๆ กันในลักษณะสนับสนุน เกื้อกูลกัน ในฐานะของนักเรียนที่
จะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต จะต้องหมั่นศึกษาเล่าเรียน ตรวจสอบตนเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อ
ให้เกิดความเข้าใจในตนเองและความมั่นใจที่จะเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนในอนาคต

๑๐. หน่วยการเข้าใจแผนที่

๑๐.๑ การศึกษาแผนที่ที่แสดงการกระจายของทรัพยากรธรรมชาติ แผนที่หมายถึง แผนที่ภาพแสดงลักษณะภูมิประเทศ อาณาเขต ทิศทาง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น การศึกษาแผนที่จึงทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ บนพื้นผิวโลก ได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง โดยเฉพาะแผนที่เศรษฐกิจ ที่แสดงลักษณะการกระจายหรือความหนาแน่นของประชากรหรือผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ตลอดจนเส้นทางการค้า การขนส่ง เขตกิจกรรม เขตอุตสาหกรรม และแหล่งทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ พื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก มีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์หลายอย่าง เช่น ป่าไม้ ทะเล ชายหาด แร่ธาตุ น้ำ ดิน เป็นต้น ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้ก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์และอาชีพต่าง ๆ ขึ้นมา เช่น อาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การป่าไม้ การทำเหมืองแร่ การประมง การเพาะปลูก การเลี้ยงปลาน้ำจืด เป็นต้น

๑๑. หน่วยชนชาติไทยและแหล่งกำเนิด

๑๑.๑ วิชาชีพทางโบราณคดี ประเทศไทยมีโบราณวัตถุและโบราณสถานอยู่เป็นจำนวนมาก เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าเรามีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเก่าแก่มากมาย โบราณสถานและโบราณวัตถุเหล่านี้เป็นเครื่องผูกพันและช่วยกระตุ้นเตือนให้คนในชาติรู้สึกภาคภูมิใจ เกิดความรักชาติ และรู้สึกหวงแหนสมบัติเก่าแก่อันล้ำค่าของชาติ การศึกษาริชาโบราณคดี เป็นการศึกษาเพื่อค้นหาเรื่องราวในสมัยโบราณของมนุษยชาติจากวัตถุหรือสิ่งของโบราณ เช่น โบราณวัตถุและโบราณสถาน เป็นต้น ผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเรื่องนี้ จึงมักเรียกว่า "นักโบราณคดี" ซึ่งจะเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของคนและวัตถุสิ่งของที่มีอายุเก่าแก่กว่าร้อยปีขึ้นไป หรืออาจจะมียุสมัยไม่ถึงร้อยปีแต่เป็นของดีงามควรแก่การรักษาไว้ ได้แก่ ศิลปวัตถุ เช่น พระพุทธรูป เทวรูป ธรรมจักร ศิลปิน ศิลปสถาน เป็นต้น หรือโบราณสถาน เช่น โบสถ์ วิหาร กำแพง เป็นต้น ผู้ที่จะเป็นนักโบราณคดีที่ดีได้นั้น ควรเป็นผู้ที่มีความสนใจในวิชาประวัติศาสตร์ สนใจประวัติความเป็นมาของของโบราณต่าง ๆ เป็นคนมีอุปนิสัยอยากรู้อยากเห็น ช่างสังเกต ชอบค้นหาความจริง รักการอ่าน มีเหตุผลและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

๑๒. หน่วยอาณาจักรสุโขทัย

๑๒.๑ การศึกษาริชาชีวิตของชาวสุโขทัยในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ชาวสุโขทัยสมัยโบราณมีวิถีชีวิตที่น่าศึกษา จากการค้นคว้าของนักประวัติศาสตร์พบว่า อาชีพที่น่าสนใจของชาวสุโขทัยนอกจากการเกษตรกรรมแล้ว ยังมีอาชีพที่สำคัญ คือ อาชีพอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาและอาชีพการค้า เป็นต้น การศึกษาริชาชีวิตของชาวสุโขทัยในด้านการประกอบอาชีพ สังคม วัฒนธรรมและลักษณะภูมิศาสตร์ จะทำให้นักเรียนเข้าใจถึงองค์ประกอบของการประกอบ

อาชีพมากขึ้น

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการงานอาชีพที่ปรากฏในชุมชนของนักเรียน เขียนรายชื่ออาชีพไว้บนกระดานดำ แล้วช่วยกันจัดให้เป็นหมวดหมู่ตามลักษณะดังนี้
  - ๑.๑ ตามลักษณะการทำงานคนเดี่ยวหรือทำงานเป็นกลุ่ม
  - ๑.๒ ตามลักษณะของงานว่าเกี่ยวข้องกับอะไร เช่น ทำงานเกี่ยวกับคนทำงานเกี่ยวกับข้อมูล หรือสิ่งของ เป็นต้น
  - ๑.๓ ตามลักษณะผลิตผลของงาน เช่น เป็นสินค้าอุตสาหกรรม เป็นสินค้าเกษตรกรรม หรือเป็นงานบริการ เป็นต้น
๒. ให้นักเรียนเล่นบทบาทสมมติเกี่ยวกับงานอดิเรกของตนยามว่าง แล้วให้นักเรียนคนอื่นทาย
๓. ครูอธิบายถึงลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทยแล้วให้นักเรียนช่วยกันแยกประเภทอาชีพที่มีความเหมาะสมสำหรับลักษณะภูมิประเทศตามรูปแบบดังนี้

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะอาชีพที่เหมาะสม

ก. เขตที่ราบหุบเขา

๑. การทำป่าไม้

๒. ....

๓. ....

ข. ที่ราบสูง

๑. ทำไร่

๒. ....

๓. ....

ค. ที่ราบลุ่มแม่น้ำ

๑. ทำนา

๒. ....

๓. ....

๔. กิจกรรมสืบเนื่องให้นักเรียนทำกิจกรรมต่อไป

๔.๑ ให้นักเรียนออกไปสัมภาษณ์ผู้ปกครองหรือผู้ประกอบอาชีพที่ตนสนใจ
ในท้องถิ่น เกี่ยวกับลักษณะอาชีพที่ทำอยู่

๔.๒ เชิญทหารหรือตำรวจมาให้นักเรียนสัมภาษณ์ โดยให้นักเรียนช่วยกัน
ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ครอบคลุมลักษณะอาชีพ เช่น ลักษณะงาน หน้าที่ คุณสมบัติของ
ผู้ประกอบการ การศึกษาที่จำเป็น เป็นต้น

๔.๓ ให้นักเรียนรวบรวมรูปภาพเกี่ยวกับแฟชั่น เสื้อผ้า การแต่งกาย
กระแสดความนิยมของผู้คนในด้านต่าง ๆ แล้วศึกษาประโยชน์และโทษ ราคาและคุณภาพสิ่งของ
ว่ามีความเหมาะสมกันเพียงใด และมีแนวทางที่จะพัฒนาสิ่งเหล่านี้ให้ดีขึ้นอย่างไร หรือให้
นักเรียนตัดรูปภาพ คำอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ เพื่อเก็บไว้ในสมุดอาชีพ
ของตนเอง

๔.๔ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงลักษณะงานอาชีพทางโบราณคดี ให้นักเรียน
รวบรวมรูปภาพ บทความ และสิ่งของต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ ระบบครอบครัว
การทำมาหากิน เป็นต้น จากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร คอลัมน์หนังสือพิมพ์ ฯลฯ ซึ่งคาดว่าสิ่งเหล่านี้
ต่อไปจะเป็นหลักฐานในการศึกษาความเข้าใจในชีวิตปัจจุบันได้ แล้วจัดระบบหลักฐานตาม
ตัวอย่างดังนี้

๔.๔.๑ หลักฐานที่เกี่ยวกับลักษณะสภาพแวดล้อม ได้แก่ ชนิดของดิน
ประเภทของสัตว์ พืชและทรัพยากร แผนที่ที่แสดงลักษณะภูมิประเทศและที่ตั้งของเมือง

๔.๔.๒ หลักฐานเกี่ยวกับการปกครอง กฎหมาย การเมือง

๔.๔.๓ หลักฐานเกี่ยวกับความเชื่อและค่านิยม ประกอบด้วย
ศาสนา ความเชื่อในเรื่องผีเครื่องราง

๔.๔.๔ หลักฐานเกี่ยวกับความสามารถทางสติปัญญา เช่น การศึกษา
การคมนาคมสื่อสาร การประดิษฐ์สิ่งของ

๔.๔.๕ หลักฐานเกี่ยวกับการดำรงอยู่ของมนุษย์ เช่น การจัดการ
ในครอบครัว ระบบชนชั้น ประเพณี

๔.๔.๖ หลักฐานเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ลักษณะสินค้าและการใช้
ประโยชน์ ชีวิตกรรมกร

๔.๔.๗ หลักฐานเกี่ยวกับศิลปะ สถาปัตยกรรม คนตรี วรรณกรรม
ละคร ภาพยนตร์ กีฬาและกิจกรรมบันเทิงอื่น ๆ

๔.๔.๘ หลักฐานเกี่ยวกับการแต่งกายและวัฒนธรรมที่ไม่เกี่ยวข้อง
จากที่กล่าวมา

๔.๕ จัดทัศนศึกษาท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อศึกษาอาชีพในพื้นที่นั้น ๆ

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ประเทศของเรา ส ๑๐๑ , ส ๑๐๒
๒. เอกสารเผยแพร่อาชีพของกรมวิชาการ เกษตร กระทรวงการเกษตรและ
สหกรณ์
๓. โปสเตอร์รูปภาพอาชีพต่าง ๆ
๔. สไลด์เกี่ยวกับการประกอบอาชีพของประชากรในประเทศไทย
๕. เอกสารชุดแนะแนวการศึกษาและอาชีพของกระทรวงศึกษาธิการ
๖. ตัวอย่างรูปภาพ บทความ ข้อเขียน ที่เกี่ยวกับอาชีพและการดำรงชีพของ
มนุษย์
๗. เทปโทรทัศน์แนะแนวอาชีพของศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ
๘. รายการโทรทัศน์เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้าน การอธิบายเกี่ยวกับ
อาชีพ การอภิปราย การเล่นเกมบทบาทสมมติ การถาม-ตอบ
๒. ประเมินจากการไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพของนักเรียน
๓. ประเมินจากความเรียบร้อยของผลงานการทำสมุดอาชีพหรือสมุดหลักฐานทาง
ใบรวมคดี

ค. พัฒนาการทางทัศนคติที่ีต้องการอาชีพ

ความคิดรวบยอด

๑. ทัศนคติที่ีต้องการอาชีพทำให้มองเห็นคุณค่าของอาชีพและกระตุ้นประสิทธิภาพ

ในการปฏิบัติงาน เพื่อความสำเร็จในอาชีพ

๒. ระเบียบวินัยในการทำงานเป็นสิ่งจำเป็นที่ก่อให้เกิดคุณภาพของงาน
๓. ค่านิยม เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล

จุดประสงค์

๑. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ถึงความสำคัญของการมีระเบียบวินัยในการทำงานว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่ก่อให้เกิดคุณภาพในการทำงาน
๒. นักเรียนบอกคุณธรรมที่สำคัญที่จะทำให้การทำงานประสบความสำเร็จได้

เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยการสถาปนาอาณาจักรรุ่นแรก ๆ ในประเทศไทย
  - ๑.๑ ศึกษาประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย เช่น พ่อขุนรามคำแหง พ่อขุนเม็งราย พ่อขุนงำเมือง ซึ่งเป็นบุคคลที่มีผลงานสำคัญมากมายปรากฏเป็นหลักฐานต่อมาจนปัจจุบัน จนเป็นที่เคารพยกย่องของผู้คนในปัจจุบัน เช่น พ่อขุนรามคำแหงทรงคิดประดิษฐ์อักษรไทย ทำนุบำรุงศาสนาพุทธ หรือ พ่อขุนเม็งราย ทรงสร้างเมืองเชียงใหม่ขึ้น เป็นต้น การดำเนินชีวิตก็ควรแก่การยกย่อง เพราะทรงเป็นทั้งนักรบผู้กล้าหาญ นักปกครองที่มีความสามารถ นักปราชญ์ผู้รอบรู้ และผู้นำที่เข้มแข็ง
๒. หน่วยวัฒนธรรมในการดำรงชีพ
  - ๒.๑ นิสัยที่ดีในการทำงาน เป้าหมายของการทำงาน คือ เพื่อสร้างสรรค์ผลผลิตที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม สร้างสิ่งที่ดีมีคุณค่าทางด้านวัตถุและจิตใจเพื่อความสงบสุขและอยู่รอดของเผ่าพันธุ์มนุษย์ การทำงานจึงเป็นการแสวงหาปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างน้อย ๔ ประการ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค การจะได้มาซึ่งปัจจัยสี่ดังกล่าวจะต้องอาศัยการทำงานแสวงหาทรัพยากรด้วยการทุ่มเทพลังกาย พลังใจ พลังสติปัญญาความคิดให้แก่งาน โดยปกติการทำงานเป็นความเพียรพยายามส่วนตนหรือของหมู่คณะ ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือจากคนอื่น ๆ เพื่อประสานวิธีหรือแนวทางให้สัมพันธ์กัน การทำงานที่ดีจึงต้องอาศัยความอดทน ความขยันขันแข็ง ความมุ่งมั่น และความร่วมมือร่วมใจระหว่างหมู่คณะ

๓. หน่วยการปกครองแบบประชาธิปไตยและวัฒนธรรมสังคมประชาธิปไตย

๓.๑ ความสามัคคี ประชาธิปไตยเป็นกระบวนการที่เริ่มต้นจากการให้ความสำคัญแก่บุคคลแต่ละคน บนพื้นฐานของสิทธิและความเท่าเทียมกัน เนื่องจากมนุษย์ต้องอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นสิ่งจำเป็น ครรลองการปฏิบัติตนจึงต้องมีขอบเขตเพื่อป้องกันผลกระทบกระเทือนจากการกระทำของบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง วัฒนธรรมของสังคมประชาธิปไตยจึงต้องมีลักษณะที่ผู้คนรู้จักรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น รู้จักการแก้ไขข้อพิพาทอย่างชาญฉลาดเหมาะสมกับสภาพการณ์ เคารพในกฎเกณฑ์ที่วางไว้ร่วมกัน ยอมรับมติเสียงส่วนใหญ่ มีความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจกันสร้างสรรค์สิ่งดีงาม เพื่อประโยชน์ปัจจุบันและอนาคต สิ่งเหล่านี้จะต้องอาศัยความเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม อันจะเป็นพลังสร้างสรรค์จรโลงความเจริญก้าวหน้าให้กับสังคม

๔. หน่วยบทบาทและหน้าที่ของประชาชนในระบบประชาธิปไตย

๔.๑ การประกอบอาชีพสุจริต หน้าที่ของประชาชนในระบบประชาธิปไตย นอกจากหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองแล้ว หน้าที่ในทางเศรษฐกิจคือ การประกอบอาชีพสุจริตก็เป็นอีกหน้าที่หนึ่งที่มีความสำคัญไม่น้อย เพราะการประกอบอาชีพสุจริตจะนำมาซึ่งความสงบสุขของบ้านเมือง ก่อให้เกิดผลผลิตที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

๕. หน่วยประชาชนกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕.๑ ผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ มนุษย์อยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมทั้งสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น นอกจากนี้แล้วมนุษย์ยังเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมด้วย จึงควรอยู่อย่างผสมกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ปัญหาที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมย่อมก่อผลกระทบต่อมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น เช่น ปัญหาจากฝนแล้ง ปัญหาการทำลายป่าไม้ ปัญหาดินเสื่อมคุณภาพ เป็นต้น การแก้ไขปัญหเหล่านี้จึงอยู่ที่มนุษย์เป็นสำคัญ การศึกษาปัญหาและผลกระทบของปัญหาต่อชีวิตจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้มองเห็นแนวทางในการป้องกันหรือแก้ปัญหที่เกิดขึ้น

๖. หน่วยการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชน

๖.๑ ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน หลักธรรมบทหนึ่งที่พุทธศาสนิกชนรู้จักดี คือ ท้าดีได้ดี ท้าชั่วได้ชั่ว สภาพชีวิตจึงขึ้นอยู่กับกระทำหรือกรรมที่ตนก่อขึ้น

การประกอบอาชีพ เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตที่จะ เกิดผลดีหรือร้ายนั้นก็ขึ้นอยู่กับกรรมหรือการกระทำการงานนั้น ดังนั้น การทำงานจึงควรทำอย่างมีความรับผิดชอบ หรือคุณธรรมอื่น เพื่อประโยชน์สุขส่วนตนและสังคม

๗. หน่วยธรรม เพื่อ เดือนสติ

๗.๑ วิธีปฏิบัติตนในการทำงานให้เป็นที่นิยมแก่ผู้อื่น ในการดำเนินชีวิตที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีหลักหรือแนวทางที่ดั่งามในการปฏิบัติที่เรียกว่า ธรรม เพื่อ เดือนสติ บุคคลที่มีธรรมประจำใจจักเป็นที่เคารพยกย่องของผู้อื่น ซึ่งจะต้องเป็นบุคคลที่มีความคิดที่ดั่งาม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความพยายามบากบั่นในการงาน มีความตั้งใจที่จะสร้างคุณประโยชน์แก่สังคม มีความคิดริเริ่มงานใหม่ มีความรู้และหลักการในการพัฒนาตนเอง มีจุดมุ่งหมายในชีวิต รู้จักช่วยเหลือเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น และมองโลกและชีวิตอย่างสนใจและมีความหมาย เป็นต้น นั่นก็หมายความว่า จะต้องเป็นคนที่รู้จักการวางตัว การปรับตัวเพื่อพัฒนาตนเอง รู้จักใจเขาใจเรา

กิจกรรมการเรียนการสอน

๑. ให้นักเรียนบอกชื่อบุคคลที่นักเรียนเคารพยกย่องหรือบุคคลที่นักเรียนคิดว่า เป็นบุคคลตัวอย่างของนักเรียน พร้อมแสดงเหตุผลประกอบ
๒. ครูเอารูปหรือผลงานที่สำคัญของบุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัยให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนบอกชื่อ เรื่องราวที่สำคัญเกี่ยวกับบุคคลผู้นั้น
๓. ครูโยนเรื่องราวต่าง ๆ ของนักเรียนมาปะติดปะต่อให้มาสัมพันธ์กันกับ ผลงานของบุคคลสำคัญตลอดทั้งชีวิต
๔. ให้นักเรียน เล่นบทบาทสมมติที่บ่งบอกถึงลักษณะสำคัญของบุคคลสำคัญที่ทำให้เป็นที่รู้จักในปัจจุบัน นักเรียนในชั้นช่วยกันเตรียมคำถาม เพื่อถามผู้เล่นบทบาทสมมติ เช่น
  - ๔.๑ ท่านมีชีวิตอยู่ในช่วงสมัยใด
  - ๔.๒ ส่วนใหญ่ท่านมีชีวิตอยู่ในจังหวัดใด
  - ๔.๓ ท่านมีพี่น้องกี่คน ชื่ออะไรบ้าง
  - ๔.๔ การศึกษาฝึกอบรมมีอิทธิพลต่อตัวท่านหรือไม่
  - ๔.๕ ใครหรืออะไรมีอิทธิพลต่อตัวท่านมากที่สุด

- ๔.๖ อะไรคือสิ่งที่ทำให้ท่านเป็นที่รู้จักในปัจจุบัน
- ๔.๗ ท่านมีส่วนสำคัญต่อประวัติศาสตร์อย่างไร
- ๔.๘ ท่านได้ทำงานสร้างสรรค์สำคัญเป็นอนุสรณ์แก่คนรุ่นหลัง เช่น งานศิลปะ สิ่งก่อสร้าง หรือไม่
- ๔.๙ ที่ท่านสร้างสรรค์งานสำคัญนั้นได้ ท่านอาศัยหลักหรือวิธีการอะไร
- ๔.๑๐ ถ้าท่านจะกล่าวถึงตัวท่านเองสัก ๒ - ๓ คำ ท่านจะพูดว่าอะไร
๕. ให้นักเรียนบอกถึงการกระทำหรือสิ่งที่ทำให้บุคคลอื่นหรือตัวเองมีอารมณ์ดีหรือไม่ดี ชอบหรือไม่ชอบ

การกระทำ	ชอบ	ไม่ชอบ
----------	-----	--------

๑. การยกย่องชมเชย		
๒. การให้โอกาสแสดงออก		
๓. การช่วยเหลืองาน		
๔. การแบ่งปันสิ่งของ		
๕. การตำหนิหรือโกรธ		

๖. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนหาแนวทางแก้ไขการกระทำที่คิดว่าจะส่งผลในทางลบจากกิจกรรมในข้อ ๕ คนละหัวข้อ เพื่อเสนอรายงานหน้าชั้น แล้วให้นักเรียนคนอื่น ๆ ช่วยเสริมแนวทางแก้ไขหรือรายละเอียดเพิ่มเติม ซึ่งจะให้นักเรียนเข้าใจปัญหาและแนวทางแก้ไขได้กว้างขึ้น

๗. ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขการกระทำในกิจกรรมข้อที่ ๕ ที่ตัวเองหรือเพื่อนคิดว่าจะส่งผลในทางลบเป็นรายชื่อ

๘. ให้นักเรียนอภิปรายว่า การแก้ไขปัญหาค้น เกี่ยวกับการร่วมกันแก้ปัญหาเป็นหมู่คณะจะมีผลแตกต่างกันอย่างไร

๙. กิจกรรมต่อไปนี้เป็นกิจกรรมสืบเนื่องมอบหมายให้นักเรียนทำในระยะยาว

๙.๑ ให้นักเรียนบันทึกเป็นรายวันที่ในแต่ละวันนั้นตนเองและบุคคลอื่นได้ทำงานหรือได้ช่วยเหลืออะไรกันบ้าง

๔.๒ ให้นักเรียนค้นคว้าชื่อและรายละเอียดอาชีพที่มีหน้าที่ในการแก้ปัญหาเหล่านี้

- ๔.๒.๑ ปัญหาฝนแล้ง
- ๔.๒.๒ ปัญหาการทำลายป่าไม้
- ๔.๒.๓ ปัญหาดินเสื่อมคุณภาพ
- ๔.๒.๔ ปัญหาการว่างงาน
- ๔.๒.๕ ปัญหาอาชญากรรม

สื่อการเรียนการสอน

- ๑. หนังสือประวัติบุคคลสำคัญ
- ๒. ภาพบุคคลสำคัญ เช่น พ่อขุนรามคำแหง พ่อขุน เม็งราย
- ๓. ผลงานหรือรูปผลงานของบุคคลสำคัญ เช่น ศิลปิน จิตรกร ภาพเมืองเชียงใหม่ หรือสื่อโซฟิต

- ๔. หนังสือเรียนสังคมศึกษา ประเทศของเรา ส ๑๐๑, ส ๑๐๒
- ๕. เอกสารหรือหนังสือเกี่ยวกับผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ เช่น "ชีวิตต้องสู้" ของศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันอาทิตย์ คอลัมน์ "หลายชีวิต" เป็นต้น

การวัดและประเมินผล

- ๑. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน เช่น การเล่นบทบาทสมมติ การเล่าประวัติบุคคลสำคัญและการเปรียบเทียบชีวิตของนักเรียนกับชีวิตของบุคคลสำคัญ
- ๒. ประเมินจากการถามตอบของนักเรียน
- ๓. ประเมินจากการทำบันทึกรายวันของนักเรียน
- ๔. ประเมินจากรายงานการแก้ไขปัญหานักเรียน

โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

บทนำ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นดินแดนอุดมสมบูรณ์ มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น มีวัฒนธรรมที่เจริญรุ่งเรืองมาแต่อดีตและวิวัฒนาการสืบเนื่องมาจวบปัจจุบัน นอกจากนี้แล้วยังมีวัฒนธรรมจากแหล่งต่าง ๆ ได้แพร่กระจายเข้าสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างชนชาติในภูมิภาคนี้ ทั้งในด้านการเมือง การปกครอง ภาษา ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ชีวิตความเป็นอยู่ ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคนี้ที่มีความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านมาช้านานในประวัติศาสตร์ทั้งในด้านการค้า การทูต การสงครามและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกัน การศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างประเทศในภูมิภาคนี้จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในโลกกว้างขึ้น มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ในฐานะที่ตนเองเป็นหน่วยผลิตหน่วยหนึ่งของสังคม ควรจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแบ่งสรรปันส่วนผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขในสังคม ดังนั้นโปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จะประกอบด้วยแนวคิดหลัก ๔ ประการ คือ

๑. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น
๒. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ
๓. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ
๔. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ

ก. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น

ความคิดรวบยอด

๑. การประเมินตนเองและการเข้าใจในตนเอง จะต้องครอบคลุมถึง ความสนใจ ทัศนคติ ความสามารถ ค่านิยม และอาชีพที่เหมาะสมแก่ตน
๒. ความเข้าใจในตนเองจะพัฒนาขึ้นมาตามลำดับในแต่ละช่วงของชีวิต

จุดประสงค์

๑. นักเรียนบอกลักษณะเด่นของตัวเองที่แสดงว่ามีความรู้ความเข้าใจถึงความสนใจ ความสามารถ ค่านิยมของตนเองได้
๒. นักเรียนบอกลักษณะของตนเองที่แตกต่างจากคนอื่นได้
๓. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างอธิบายประวัติการทำงานของคุณค่าที่ประสบความสำเร็จในชีวิตได้

เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยคุณธรรมและจริยธรรมของพลเมือง
  - ๑.๑ ลักษณะบุคคลที่เอื้อต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพหรือที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ชีวิตคนเราจะมีพัฒนาการมาในแต่ละช่วงของชีวิต ตั้งแต่วัยเด็ก วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา โดยเฉพาะในวัยเด็ก เป็นวัยที่กำลังทำความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ผู้อื่น และสังคม ที่ตนเองอาศัยอยู่ เพื่อความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น ตลอดทั้งแนวทางในการปฏิบัติร่วมกันในสังคม พัฒนาการดังกล่าว หมายถึง ความเข้าใจในด้านความสามารถ ความสนใจ ค่านิยม ทศนคติ ความรู้สึกนึกคิด ความถนัด ที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในชีวิตของตน อันจะเป็นพื้นฐานที่จะเข้าใจถึงชีวิตของบุคคลอื่น นั้นหมายความว่า การร่วมแรงร่วมใจกันประกอบการสิ่งหนึ่งสิ่งใด เพื่อประโยชน์สุขของสังคม การศึกษาประวัติบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตก็เป็นแนวทางหนึ่งในการเก็บตัวอย่างอันดีงามแก่ชีวิตตน

กิจกรรมการเรียนการสอน

๑. ให้นักเรียนอ่านประวัติบุคคลสำคัญที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและการทำงานอาชีพ จากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารหรือหนังสือต่าง ๆ แล้วเขียนรายละเอียดเพื่อแลกเปลี่ยนกันอ่านในหัวข้อใหญ่ ๆ ดังนี้
  - ๑.๑ ชีวิตในวัยเด็ก และวัยผู้ใหญ่
  - ๑.๒ แนวทางการดำเนินชีวิต
  - ๑.๓ คติประจำตัว
  - ๑.๔ การศึกษา
  - ๑.๕ บุคลิกภาพ
  - ๑.๖ ความสนใจ ความสามารถ

๒. ให้นักเรียนช่วยกันเลือกบุคคลที่น่าสนใจสัก ๓ คน แล้วช่วยกันอภิปรายถึงชีวิตของบุคคลนั้นในประเด็น

- ๒.๑ ลักษณะงานอาชีพที่ทำให้เป็นที่สนใจ
- ๒.๒ งานอาชีพนั้นคืออะไร
- ๒.๓ บุคคลนั้นใช้หลัก วิธีการอย่างไรในการทำงานนั้น

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือ วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ ที่ปรากฏประวัติบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและการงานอาชีพ
๒. หนังสือประวัติบุคคลสำคัญ
๓. หนังสือสังคมศึกษา เพื่อนบ้านของเรา ส ๒๐๓, ส ๒๐๔

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของนักเรียนในด้าน การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น
  ๒. ประเมินจากรายงานและความคิดเห็น เกี่ยวกับบุคคลที่นักเรียนศึกษา
  ๓. ประเมินจากการตอบคำถาม เกี่ยวกับบุคคลที่นักเรียนศึกษา
- ข. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ

ความคิดรวบยอด

๑. มนุษย์ประกอบการทำงานอาชีพมีผลมาจากความต้องการด้านวัฒนธรรมและในสิ่งจำเป็นของการดำรงชีวิต
๒. คนเราประกอบอาชีพด้วย เหตุผลแตกต่างกัน
๓. อาชีพมีมากมายแตกต่างกันออกไปตามสภาพภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม
๔. อาชีพแต่ละอาชีพ เหมาะสมสำหรับบุคคลที่มีคุณสมบัติแตกต่างกัน
๕. อาชีพหลายอาชีพจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

จุดประสงค์

๑. นักเรียนบอกได้ว่าวัฒนธรรมจะพัฒนาควบคู่ไปกับสภาพความต้องการของมนุษย์
๒. นักเรียนบอกอิทธิพลของลักษณะภูมิศาสตร์ที่มีต่ออาชีพได้

- ๓. นักเรียนสามารถระบุอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมได้
- ๔. นักเรียนบอกลักษณะแรงงานของ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้
- ๕. นักเรียนอธิบายลักษณะข้อจำกัดของอาชีพที่ตนเองสนใจได้
- ๖. นักเรียนบอกทักษะที่จำเป็นสำหรับอาชีพที่ตนเองสนใจได้
- ๗. นักเรียนสามารถระบุอาชีพที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันได้

เนื้อหาบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยลักษณะทั่วไปของทวีปเอเชีย

๑.๑ อาชีพที่ใช้ความรู้ภูมิศาสตร์ วิชาภูมิศาสตร์เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สภาพดินฟ้าอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดิน หิน แร่ น้ำ ป่าไม้ สัตว์ บรรยากาศ ตลอดจนปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ โดยนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์มาผสมผสานกัน ซึ่งจะทำให้มีแนวคิดที่กว้างขึ้น และเข้าใจปัญหาตลอดทั้งแนวทางในการแก้ปัญหาได้ดีขึ้น วิชาอาชีพที่ใช้ความรู้ภูมิศาสตร์จึงเป็นอาชีพหนึ่งที่จะทำให้เราเข้าใจธรรมชาติ รู้จักการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ และในขณะเดียวกันก็รู้จักการอนุรักษ์ธรรมชาติเหล่านั้นเพื่อประโยชน์ในระยะยาว อาชีพเหล่านี้ ได้แก่ นักธรณีวิทยา นักอุทกนิเวศวิทยา นักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นักภูมิศาสตร์ นักสมุทรศาสตร์ เป็นต้น

๒. หน่วยลักษณะภูมิศาสตร์ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๒.๑ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติกับการประกอบอาชีพ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีลักษณะภูมิประเทศที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน คือ ประเทศที่อยู่บนแผ่นดินใหญ่กลุ่มหนึ่ง กับประเทศที่อยู่เป็นเกาะอีกกลุ่มหนึ่ง แต่มีลักษณะภูมิอากาศที่คล้ายคลึงกัน คือ อยู่ในเขตร้อนชื้นมรสุม มีฝนตกชุก เขตนี้จึงมีผลผลิตในทางเศรษฐกิจที่คล้ายคลึงกันด้วย นอกจากนี้แล้วยังเป็นภูมิภาคหนึ่งในโลกที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์กระจุกกระจายอยู่ในทุกประเทศ เช่น ดีบุก ยางพารา ข้าว น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ป่าไม้ สัตว์ป่า เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นตัวกำหนดให้ลักษณะอาชีพแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ในเขตที่มีแร่ดีบุกมาก จะปรากฏอาชีพเกี่ยวกับการทำเหมืองแร่ ถลุงแร่ ในเขตที่มีน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ก็จะมีอาชีพเกี่ยวกับการกลั่นน้ำมัน การขุดเจาะน้ำมัน และการปิโตรปิโตรเลียม เป็นต้น

๒.๒ สภาพแวดล้อมของการทำงาน อาชีพที่กระจุกกระจายอยู่ทั่วไปทุกพื้นที่นั้น จะมีสภาพแวดล้อมของการทำงานไม่เหมือนกัน บางอาชีพต้องทำงานอยู่ในที่โล่งท่ามกลางความร้อน หนาว เช่น อาชีพทำนา ทำไร่ เป็นต้น บางอาชีพต้องทำงานอยู่ในที่สูงหรือที่ราบ หรือที่ขุดลึกลงไป

๓. หน่วยทรัพยากรธรรมชาติ

๓.๑ หมวดอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม เช่น การเกษตรกรรม การประมง การป่าไม้ การทำสวน การใช้ที่ดิน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นภูมิภาคที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาตินานาชนิดที่ก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจและอาชีพแตกต่างกันกระจุกกระจายไปทุกพื้นที่ตามลักษณะสภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งหมายถึง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม การปรับตัวของมนุษย์ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและปรับสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับตนเอง เช่น การแต่งกาย การกีฬา การคมนาคม ก่อให้เกิดอาชีพขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการดังกล่าว เช่น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีพื้นที่ติดกับทะเลอย่างกว้างขวาง อาชีพประมงจึงเป็นอาชีพที่สำคัญอาชีพหนึ่ง ประเทศไทยเป็นประเทศผู้นำในการทำประมงในภูมิภาคนี้ นอกจากนี้แล้ว ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวจากประเทศไทยและพม่า น้ำมันปาล์มจากมาเลเซีย การป่าไม้จากอินโดนีเซีย มาเลเซีย พม่า นอกจากนี้แล้วสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมก็ก่อให้เกิดอาชีพขึ้นมา เช่น อาชีพเกี่ยวกับภาษา อาชีพเกี่ยวกับศาสนา อาชีพเกี่ยวกับการแต่งงาน เป็นต้น

๔. หน่วยลักษณะทางเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๔.๑ ความเกี่ยวเนื่องระหว่างอาชีพ ลักษณะเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรม เกือบทุกประเทศ ยกเว้นประเทศสิงคโปร์ที่ลักษณะเศรษฐกิจเป็นแบบอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม ในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมาทุกประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้พยายามวางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศให้เจริญก้าวหน้าขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม ทำให้ภูมิภาคนี้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว สินค้าและผลผลิตของประเทศจึงหลากหลายขึ้น ลักษณะ เช่นนี้ทำให้เกิดอาชีพใหม่ ๆ ต่อเนื่องกันขึ้นมามากมาย เช่น

๔.๑.๑ อาชีพเกษตรกรรม เช่น การปลูกสัตว์ การทำไร่ขนาดใหญ่ ตลอดจนกิจการประมงน้ำจืดและน้ำเค็มที่ใช้วิทยาการสมัยใหม่ เข้าช่วย ฯลฯ

๔.๑.๒ อาชีพอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์
อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมเครื่องกระเบื้อง ฯลฯ

๔.๑.๓ อาชีพการค้า การเงิน การธนาคาร เช่น เจ้าหน้าที่
การเงิน เจ้าหน้าที่ธนาคาร เซลล์แมน พนักงานขาย ฯลฯ

๔.๑.๔ อาชีพบริการ เช่น อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
อาชีพธุรกิจบันเทิง อาชีพเกี่ยวกับการบริการอาหาร ฯลฯ

อาชีพที่ยกตัวอย่างมา จะมีลักษณะเกี่ยวข้องกับผู้คน ๓ กลุ่ม คือ ผู้ผลิต ผู้บริการ
และผู้บริโภค ซึ่งจะต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน อาชีพต่าง ๆ จึงมีความเกี่ยวข้องกันและมีความ
ต่อเนื่องระหว่างอาชีพมากขึ้น เช่น เมื่อมีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์เกิดขึ้นมา ก็
จะก่อให้เกิดอาชีพที่ต่อเนื่องขึ้นมา เช่น อาชีพการค้าขาย อาชีพเจ้าหน้าที่การเงิน เซลล์แมน
และอื่น ๆ

๕. หน่วยประชากรของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๕.๑ ภาวะตลาดแรงงาน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นับเป็น
ดินแดนที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นที่สุดแห่งหนึ่งในโลก ทั้งนี้เพราะสภาพภูมิศาสตร์เหมาะ
แก่การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ มีดินอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก มีฝนตกชุกและมีทรัพยากร
ธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ประชากรในชนบทส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนประชากร
ที่อาศัยอยู่ในเมืองจะประกอบอาชีพต่าง ๆ กันไป เช่น การค้าขาย ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม
งานบริการต่าง ๆ เป็นต้น จากการสำรวจปี ๒๕๒๖ ประชากรในบริเวณนี้มีประมาณ ๓๔๒ ล้านคน
หรือประมาณ $\frac{๑}{๑๒}$ ของจำนวนประชากรโลก การกระจายของประชากรจะมีประชากร
อาศัยอยู่หนาแน่นในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์ หรือเป็นแหล่งแร่ธาตุ เช่น

บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาในประเทศไทย

บริเวณลุ่มแม่น้ำอิรวดี ทางภาคกลางของพม่า

บริเวณลุ่มแม่น้ำโขงในลาวและกัมพูชา

บริเวณลุ่มแม่น้ำโขงและแม่น้ำแดงในเวียดนาม

บริเวณหมู่เกาะอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์

ในอนาคตการกระจายของประชากรจะหนาแน่นในบริเวณที่เป็นที่ตั้งของโรงงาน
อุตสาหกรรมตามโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมของแต่ละประเทศ กล่าวโดยเฉพาะประเทศไทย

การพัฒนาอุตสาหกรรมบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกจะมีความต้องการแรงงานสูงขึ้น เพราะมีโรงงานอุตสาหกรรมเคมี พลาสติก ซีเมนต์ ก๊าซและน้ำมัน การต่อเรือ และการบริการการท่องเที่ยว โดยพื้นที่เป้าหมายที่สำคัญได้แก่ มาบตาพุด บ้านฉาง แหลมฉบัง ศรีราชา พัทยา และฉะเชิงเทรา ความต้องการแรงงานในบริเวณดังกล่าวในอนาคตจึงมีมาก เช่น อาชีพที่ต้องใช้ความรู้ระดับปริญญา ได้แก่ นักวิทยาศาสตร์ นักเคมี นักฟิสิกส์ วิศวกร นักสำรวจ ช่างเทคนิค นักบัญชี แพทย์ พืชกร นักสถิติ ครู อาชีพที่ต้องการคนทำงานเพียงอ่านออกเขียนได้จนถึงระดับวิทยาลัย ได้แก่ ช่างไฟฟ้า ช่างไม้ ช่างปรับ ช่างโลหะ ช่างก่ออิฐ ช่างเจียรระโน พนักงานขับรถ พนักงานเครื่องคำนวณสถิติ เสมียนบัญชี พนักงานขาย ตัวแทนขายประกัน พนักงานขายส่ง และอาชีพที่คาดว่าจะขยายตัวอย่างรวดเร็ว ได้แก่ ผู้ที่ทำงานในร้านอาหาร พนักงานโรงแรม ช่างตัดผมสตรีและชาย เป็นต้น

๔.๒ ค่าจ้างแรงงาน เนื่องจากอาชีพส่วนใหญ่ของประชากรเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ การเกษตรกรรม ทำให้ระดับรายได้ไม่แน่นอนและอยู่ในเกณฑ์ต่ำ สำหรับอาชีพทางด้านอุตสาหกรรม มักจะมีรายได้ที่แน่นอน ซึ่งอาจจะได้รับเป็นรายวัน รายเดือน หรือเป็นรายปี โดยเฉลี่ยแล้วจะมีรายได้สูงกว่าอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้นการพิจารณาเลือกอาชีพจึงต้องคำนึงถึงว่าอาชีพเหล่านั้น สามารถให้รายได้เพียงพอหรือไม่ ให้ความมั่นคงในชีวิตเพียงใด สวัสดิการที่ได้รับมีอะไรบ้าง เป็นต้น

๖. หน่วยลักษณะวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของประชาชนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๖.๑ อาชีพของผู้คนที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน วัฒนธรรม เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความต้องการของผู้คนที่มีเกี่ยวกับวัตถุและจิตใจ เช่น บ้านเรือน เครื่องใช้ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ศาสนา ศิลปะ ความเชื่อ ความคิดอ่าน เป็นต้น อาชีพจึงแตกต่างกันไปตามลักษณะวัฒนธรรมและค่านิยมของสังคมนั้น ทั้งในด้านรายละเอียดของอาชีพ กลวิธีการผลิต และปัญหาในการประกอบอาชีพ การปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตในแต่ละวัฒนธรรม เป็นวิธีหนึ่งที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จในอาชีพ

๖.๒ อาชีพหมวดการสร้างสรรควัฒนธรรมและการบันเทิง เช่น อาชีพ ศิลปะ การออกแบบ ห้องสมุด ภาษา ดนตรี เป็นต้น พื้นฐานทางวัฒนธรรมขึ้นอยู่กับลักษณะกลุ่มชน ศาสนา ภาษา และประเพณี เพื่อจรรโลงสิ่งดั้งเดิมเหล่านี้ให้ดำรงอยู่ในสังคม

จึงต้องอาศัยผู้คนที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้ เช่น อาชีพนักดนตรี นักแสดง ศิลปิน นักกีฬา เป็นต้น การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพเหล่านี้ในทางใดทางหนึ่งถือว่าการฝึกอบรม และ เผยแพร่วัฒนธรรม การเข้าร่วมชุมนุมหรือกิจกรรมในโรงเรียนของนักเรียนก็เป็นการตรวจสอบความสนใจของนักเรียนว่าตนมีความถนัด ความสามารถและความสนใจด้านใด ซึ่งอาจจะพัฒนาทักษะด้านนั้นจนยึดถือ เป็นอาชีพ เลี้ยงชีพได้

๗. หน่วยศาสนาและแนวทางการดำเนินชีวิตของประชาชนใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๗.๑ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ศาสนาที่สำคัญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ ศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาฮินดู บางประเทศมีประชาชนที่นับถือศาสนาแตกต่างกัน เช่น ประเทศไทย ภาคใต้ส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม ในขณะที่ภาคอื่น ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับศาสนาจึงมีลักษณะ เฉพาะของตนเอง เช่น อาชีพโต๊ะอิหม่ามในศาสนาอิสลาม มีขียนนารีและบาทหลวงในศาสนาคริสต์ พราหมณ์ในศาสนาฮินดูหรือในศาสนาพราหมณ์ เป็นต้น

๘. หน่วยความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับต่างประเทศ

๘.๑ อาชีพที่ใช้ความรู้เกี่ยวกับภาษา การพูด ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศในสมัยอยุธยา มีลักษณะแตกต่างกัน ทั้งความสัมพันธ์ในเชิงสงคราม ความเป็นมิตร การค้า วัฒนธรรม การพูด ฯลฯ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ เช่น ล่าม นักเขียน นักแปล เจ้าหน้าที่การพูด ฯลฯ จึงต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการต่างประเทศ ภาษา วัฒนธรรม ของชาติต่าง ๆ บุคคลที่มีความสามารถทางภาษา การเจรจา และความเข้าใจในวัฒนธรรม สามารถปรับตัวได้ดี มักจะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

๙. หน่วยบทบาทและหน้าที่ของพลเมืองตามกฎหมาย

๙.๑ ทักษะและหน้าที่ของผู้ประกอบการในอาชีพต่าง ๆ การปกครองแบบประชาธิปไตย เป็นการปกครองที่คำนึงถึงสิทธิของประชาชนที่จะทำอะไรก็ได้ภายใต้กฎหมาย อย่างเท่าเทียมกัน แต่ละคนมีโอกาสที่แสดงความสามารถที่ตนมีอยู่ ประชาชนจึงสามารถเลือกอาชีพได้อย่างเสรี ตามความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ความเหมาะสมต่าง ๆ อาชีพและผลิตภัณฑ์จึงมีมากมายให้เลือก ประชาชนในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยจะต้องรับบทบาทและสิทธิของตน โดยเฉพาะสิทธิในทางเศรษฐกิจ ที่ทุกคนสามารถเลือกอาชีพได้ตาม

ความสนใจ เป็นอาชีพที่สุจริต ความรู้เกี่ยวกับทักษะและหน้าที่ของผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยเป็นแนวทางในการเลือกอาชีพ เพราะการเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนจะทำให้มีความพอใจในงานอาชีพ มีความรัก ความมุ่งมั่นที่จะทำให้งานนั้นสำเร็จและเจริญก้าวหน้า นั่นก็หมายความว่า จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการศึกษาที่จำเป็นสำหรับอาชีพว่าอาชีพต่าง ๆ นั้นต้องการทักษะด้านใด การศึกษาในระดับใด และถ้าประกอบอาชีพนั้นแล้ว จะมีแนวทางในการฝึกฝนอบรม เพื่อยกระดับทักษะให้สูงขึ้นอย่างไร

๔.๒ ข้อจำกัดของแต่ละอาชีพ การปกครองแบบประชาธิปไตยกำหนดขอบเขตไว้ว่า การกระทำทุกอย่างต้องอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย เพื่อมิให้เกิดการล่วงละเมิดสิทธิหรือก้าวล่วงงานอาชีพของผู้อื่น ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขของสังคม การประกอบอาชีพก็เช่นเดียวกัน ถึงแม้จะมีอาชีพมากมาย กระนั้นก็ยังมียกข้อจำกัดที่กำหนดไว้เพื่อความเหมาะสม และเพื่อความเจริญก้าวหน้าในอาชีพนั้น ข้อจำกัดเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับ เพศ ระดับการศึกษา ทักษะ สภาพร่างกายและจิตใจ เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูให้นักเรียนบอกชื่ออาชีพที่น่าสนใจมาคนละอาชีพ แล้วเขียนไว้บนกระดานดำ เพื่ออภิปรายถึงสภาพแวดล้อมการทำงานในอาชีพนั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร เช่น ต้องทำงานกลางแดด กลางฝน หรือทำงานในร่ม ทำงานที่อยู่บนที่สูงหรือที่ราบ ทำงานบนบกหรือในทะเล เป็นต้น ซึ่งจะให้นักเรียนสามารถเข้าใจถึงลักษณะภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพนั้นได้ด้วย

๒. ให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาดูว่าอาชีพที่บอกไว้ในข้อ ๑ นั้น ต้องใช้ความรู้หรือทักษะทางสังคมอย่างไรบ้าง เช่น

<u>รายชื่ออาชีพ</u>	<u>ความรู้/ทักษะทางสังคมศาสตร์</u>
๑. นักธรณีวิทยา	๑. สืบรวจลักษณะดิน หิน แร่
๒. นักอุตุนิยมวิทยา	๒. สืบรวจบรรยากาศ คาดการณ์สภาพอากาศ
๓.	๓. ....

รายชื่ออาชีพ

กิจกรรมที่ใช้ความรู้สังคมศาสตร์

๑. คนขับรถแท็กซี่	๑. การพูด มนุษยสัมพันธ์ กฎจราจร
๒. พนักงานโรงแรม	๒. การต้อนรับคนต่างชาติ การพูด
๓.	๓. ....

๓. ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับลักษณะภูมิศาสตร์ของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แล้วเปรียบเทียบข้อมูลอาชีพในพื้นที่ต่าง ๆ ของแต่ละประเทศ

สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์	การประกอบอาชีพ						
	ไทย	เขมร	อินโด	พม่า	ลาว	มาเลเซีย	ฯลฯ
๑.							
๒.							
๓.							

๔. ให้นักเรียนศึกษาสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แล้วพิจารณาเหตุผลเพื่อเติมข้อมูลในช่องที่เว้นไว้ให้ถูกต้องและสอดคล้องกัน

สภาพ เป็นอยู่ในด้าน	สิ่งของ /ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง	อาชีพที่เกิดขึ้นต่อเนื่อง
๑. การแต่งกาย		
๒. อาหารการกิน		
๓. การบันเทิง		
๔. คนตรี		
๕. ศาสนา		

๕. ให้นักเรียนช่วยกันหาอาชีพที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากผลผลิตต่อไปนี้

ผลผลิต	อาชีพที่ เกิดขึ้นต่อเนื่อง/เกี่ยวข้อง
๑. ข้าว	๑.
๒. ยางพารา	๒.
๓. ทุเรียน	๓.
๔. อ้อย	๔.
๕. น้ำมัน	๕.
๖.	๖.

๖. ให้นักเรียนพิจารณาอาชีพและทักษะของอาชีพนั้นใช้ความรู้วิชาใดโดยตรง และสอดคล้องกับระดับการศึกษาที่คิดว่าเหมาะสมกัน

ระดับการศึกษา	รายชื่ออาชีพ	งานนี้ต้องใช้ทักษะวิชาใด
๑. ระดับประถมศึกษา	๑. ช่างไม้ ๒.	๑. คณิตศาสตร์ในการคิดคำนวณ ๒.
๒. ระดับมัธยมศึกษา	๑. พนักงานโรงแรม ๒.	๑. สังคมวิทยา มนุษยวิทยา ๒.
๓. ระดับอนุปริญญา	๑. พนักงานเครื่อง คำนวณสถิติ ๒.	๑. คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ ๒.
๔. ระดับปริญญา	๑. แพทย์ ๒.	๑. วิทยาศาสตร์ สุขศึกษา ๒.

๗. ให้นักเรียนเลือกประเทศใดประเทศหนึ่งใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้แล้ว ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเทศนั้น เพื่อตอบคำถามว่าถ้าให้นักเรียนไปอยู่ใน ประเทศนั้น จะประสบปัญหาอะไรบ้างที่เกี่ยวกับงานอาชีพ บอกรวม ๕ อย่าง แล้ววิธีแก้ไข อย่างไรจึงจะทำให้สามารถใช้ชีวิตในประเทศนั้นได้อย่างมีความสุข

๘. เพื่อให้นักเรียนได้ค้นเคยกับอาชีพและกิจกรรมต่าง ๆ ด้านบันเทิง เช่น

การกีฬา ดนตรี การแสดง ศิลปะ ฯลฯ กิจกรรมต่อไปนี้เป็นกิจกรรมสืบเนื่องที่จะช่วยให้นักเรียนได้บรรลุเป้าหมาย

๘.๑ ให้นักเรียนจัดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมด้านบันเทิงที่ตนชอบและที่ได้เข้าไปมีส่วนร่วม

๘.๒ ให้นักเรียนจดรายชื่อกิจกรรมด้านบันเทิงที่เขายากจะเข้ามีส่วนร่วม

๘.๓ แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มศึกษากิจกรรมทางด้านบันเทิง ๑ กิจกรรม แล้วเสนอรายงานที่ครอบคลุมหัวข้อต่อไปนี้

๘.๓.๑ สภาพและประโยชน์ของกิจกรรม

๘.๓.๒ กิจกรรมนั้นปรากฏมีในจังหวัดเราหรือไม่

๘.๓.๓ มีการเก็บค่าเข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่

๘.๓.๔ อายุของผู้ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมประมาณเท่าไร

๘.๓.๕ อาชีพอะไรบ้างที่จัดอยู่ในกลุ่มกิจกรรมนั้น

๘. ให้นักเรียนหาข้อจำกัดทางด้านเพศ อายุ สภาพร่างกาย ในอาชีพที่ตนสนใจ มาคนละ ๑๐ อาชีพ แล้วเสนอเป็นรายงาน

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือสังคมศึกษา เพื่อนบ้านของเรา ๗ ๒๐๓, ๗ ๒๐๔
๒. แผ่นภาพอาชีพต่าง ๆ
๓. แผ่นภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนชาว เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
๔. แบบฟอร์มการค้นหาทักษะ กิจกรรมหรือความรู้ที่ใช้ในอาชีพต่าง ๆ
๕. แบบฟอร์มการหาอาชีพที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของประชาชนชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
๖. เทปเพลงดนตรีพื้นเมืองของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนในด้านการเสนอรายงาน การบอกชื่ออาชีพ การอภิปราย
๒. ประเมินจากการเติมข้อความในแบบฟอร์มการสำรวจทักษะที่จำเป็นสำหรับอาชีพ
๓. ประเมินจากรายงานการเข้าร่วมกิจกรรมบันเทิง

๔. ประเมินจากการทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาชีพของนักเรียน

ก. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ

ความคิดรวบยอด

๑. ผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ เป็นคนที่มีวินัย ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความอดทน ฯลฯ

จุดประสงค์

๑. นักเรียนบอกความสำคัญของคุณธรรมต่อการประกอบอาชีพได้
๒. นักเรียนบอกได้ว่าตนเองควรจะพัฒนาคุณธรรมด้านใด เพื่อประกอบอาชีพที่ตนชอบ

เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยคุณธรรมและจริยธรรมของพลเมือง

๑.๑ คุณธรรมกับการประกอบอาชีพ สังคมจะมีความสุขได้จะต้องประกอบด้วยผู้คนที่มีความประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม มีคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความจงรักภักดีต่อชาติ ความอดทน ความสามัคคี เป็นต้น การประกอบอาชีพเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของคน จะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณธรรมดังกล่าวข้างต้น เพราะการประกอบสัมมาอาชีพอย่างมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความซื่อสัตย์ ทำงานด้วยความอดทนมุ่งมั่น รู้จักร่วมแรงร่วมใจกับคนอื่น โอกาสที่จะประสบความสำเร็จย่อมมีมากกว่าคนที่ขาดคุณธรรม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

๑. ให้นักเรียนช่วยกันเลือกบุคคลในท้องถิ่นหรือบุคคลในประวัติศาสตร์หรือเพื่อนนักเรียนด้วยกันว่าใครควรจะได้รับยกย่องเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมด้านใดบ้าง

๒. ผลงานที่บุคคลในข้อที่ ๑ เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น โดยเฉพาะความสำเร็จในงานอาชีพว่ามีอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและตรวจสอบหรือค้นคว้าจากห้องสมุด

๓. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์และโทษ ถ้าเราปฏิบัติตามคุณธรรมและการละเลยต่อคุณธรรมในการประกอบอาชีพ

๔. ให้นักเรียนประเมินตนเองว่าตนเองมีคุณธรรมด้านใดบ้าง มีผลงานอะไรที่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากการปฏิบัติตามแนวคุณธรรม และมีอะไรที่จะต้องปรับปรุง

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือสังคมศึกษา เพื่อนบ้านของเรา ส ๒๐๓, ส ๒๐๔
๒. รูปภาพและประวัติบุคคลสำคัญ เช่น สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ฯลฯ
๓. รูปภาพและประวัติบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตปัจจุบัน

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนในด้าน การอภิปราย การค้นคว้าหนังสือหรือข้อมูลจากห้องสมุด การกล่าวสรุป การให้เหตุผลประกอบเรื่อง
  ๒. ประเมินจากรายงานการประเมินตนเองของนักเรียน
- ง. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ

ความคิดรวบยอด

๑. ผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ เป็นผู้รู้เกี่ยวกับวิธีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่าที่สุด
๒. การรู้จักใช้เวลา เทคนิค แผนการ ที่เหมาะสมจะทำให้ผลที่ตามมาได้รับผลคุ้มค่า

จุดประสงค์

๑. นักเรียนอธิบายประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติและความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรธรรมชาติกับอาชีพได้
๒. นักเรียนให้ความหมายและความสัมพันธ์ของผู้บริโภค ผู้ผลิต และผู้บริการได้

เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและปัญหาที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ
    - ๑.๑ การใช้ทรัพยากรหรือสิ่งของให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทรัพยากรธรรมชาติ
- แบ่งออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ

๑.๑.๑ ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้ไม่รู้จักหมด

๑.๑.๒ ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วหมดไปหรือ ร่อยหรอลงหรือ

เสื่อมลง

จากลักษณะทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าว แม้จะเป็นประเภทที่ใช้ไม่หมด เช่น อากาศ ดิน เป็นต้น แต่ก็สามารถเสื่อมคุณภาพลงได้ ถ้าไม่รู้จักวิธีรักษาและอนุรักษ์ การรู้จักใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับทรัพยากรแต่ละอย่าง จะทำให้มนุษย์ได้รับประโยชน์ในระยะเวลาที่ยาวนาน คือ

๑. การอนุรักษ์
๒. การให้การศึกษาแก่ประชาชนที่เกี่ยวข้อง
๓. การแก้ไขปัญหาเฉพาะรายที่เกิดขึ้นให้ลุล่วงไป

นอกจากนี้แล้ว การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ควรใช้อย่างประหยัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและไม่เหลือทิ้งมากนัก บางอย่างอาจจะนำมาปรับปรุงแก้ไขจนเกิดอาชีพใหม่ได้ เช่น การถลุงแร่ดีบุกจะเหลือกากแร่ดีบุก ซึ่งสามารถนำมาถลุงต่อได้แร่แทนทาลัม เพื่อนำไปสร้างอาวุธยุทโธปกรณ์ เครื่องบิน ซึ่งจะก่อให้เกิดอาชีพเกี่ยวกับช่างต่าง ๆ อีกมากมาย การเพาะปลูกข้าวเหลือง นอกจากจะนำมาเป็นอาหารในรูปเต้าหู้ เต้าเจี้ยว ซีอิ๊ว แล้ว กากข้าวเหลืองที่เหลือยังสามารถเลี้ยงสัตว์ได้อีกด้วย ซึ่งจะก่อให้เกิดอาชีพสืบเนื่องต่อมา เช่น พืชเคี้ยวเนื้อสัตว์ เกษตรกรเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

๒. หน่วยประชากร

๒.๑ ผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ ผู้ผลิต ผู้ให้บริการและผู้บริโภคต่างอาศัยซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ผู้ผลิตสินค้าขึ้นมา แล้วผู้บริการรับช่วงต่อนำไปจัดจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภค เกิดความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของกลุ่มคน ๓ กลุ่มขึ้นมา แต่ละกลุ่มก็มีหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้ที่คอยสนองรับผลิตผล ควรจะรู้จักวิธีบริโภคสินค้าอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ควรรู้จักวิธีการซื้อสินค้าอย่างมีเหตุผล ทั้งนี้เพราะมีสิ่งเร้าใจหรือสิ่งจูงใจมากมายที่ทำให้ผู้บริโภคต้องการสินค้านั้น เช่น

ก. ซื้อเพราะสิ่งจูงใจที่เกิดจากความจำเป็น เช่น แปรงสีฟัน ยาสีฟัน เสื้อผ้า อาหาร เป็นต้น มูลเหตุจูงใจมักจะเกิดจากความต้องการความสะดวกสบาย ประหยัด สินค้านั้นเชื่อถือได้ มีความคงทนถาวร และมีประสิทธิภาพในการใช้ หรือซื้อเพราะ

ผู้ให้บริการให้บริการดี

ข. ชื่อ เพราะสิ่งจูงใจอันเนื่องมาจากอารมณ์ เช่น ชื่อเพราะความรัก ความเกรงใจ ความกลัวจะเกิดอันตราย ต้องการเล่นและพักผ่อนหย่อนใจ

การพัฒนาให้เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ จึงต้องพัฒนาคุณภาพประชากรด้วยการให้การศึกษาที่จะทำให้บุคคลสามารถมองเห็นช่องทางและวิธีการจัดการสิ่งต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม กล่าวคือ จะต้องเป็นบุคคลต่อไปนี้

๑. เป็นบุคคลที่รู้วิธีการสร้างผลผลิตให้สูงขึ้น
๒. เป็นบุคคลที่รู้จักใช้เวลา เงินทุน บุคลากร ที่น้อยที่สุดแต่เกิดประโยชน์สูงสุด
๓. เป็นบุคคลที่รู้จักแสวงหาทรัพยากร การใช้จ่ายทรัพยากรและการเก็บออม

กิจกรรมการเรียนการสอน

๑. ครูและนักเรียนอภิปรายความหมายของทรัพยากรธรรมชาติ แล้วให้นักเรียนแยกประเภททรัพยากรธรรมชาติให้เห็นชัดเจน

๒. ให้นักเรียนยกตัวอย่างประโยชน์ที่ได้รับจากทรัพยากรธรรมชาติ

๓. ให้นักเรียนอภิปรายถึงวิธีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยกตัวอย่างจากการใช้เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มของนักเรียนแต่ละคนโดยเทียบระยะเวลาที่แต่ละคนใช้จนเสื่อมคุณภาพ

๔. ให้นักเรียนศึกษาและยกตัวอย่างการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เช่น วัสดุที่ได้จากต้นมะพร้าว กะลาใช้ทำกระบวย ก้านใบใช้ทำไม้กวาด เส้นใยใช้ยัดที่นอนหรือเบาะ (เช่นที่นอนสายรุ้ง) ลำต้นใช้ทำของใช้จำพวกตุ้ โต๊ะ เป็นต้น แล้วให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างที่เกิดจากการใช้วัสดุอย่างคุ้มค่าเหล่านั้นว่ามีอาชีพอะไรประกอบบ้าง

๕. ให้นักเรียนยกตัวอย่างผู้ผลิต ผู้บริการและผู้บริโภค แล้วอภิปรายความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนทั้ง ๓ กลุ่ม

๖. กิจกรรมสืบเนื่องด้วยการมอบหมายให้นักเรียนทำข้อใดข้อหนึ่ง

๖.๑ สัมภาษณ์บุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและการงานอาชีพในชุมชน ในด้านการใช้เวลา เงินทุน บุคลากร การแสวงหาทรัพยากร การใช้จ่ายทรัพยากร และวิธีการรักษาทรัพยากรสินให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยาวนาน

๖.๒ ให้นักเรียนรวบรวมเรื่องราวผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและ
 การงานอาชีพจากหนังสือพิมพ์ นิตยสารหรือวารสารต่าง ๆ เพื่อนำมาเสนอรายงานหน้าชั้น

๖.๓ ให้นักเรียนวางแผนการใช้เวลาในแต่ละวัน โดยกำหนดหัวข้อต่อไปนี้

๖.๓.๑ นักเรียนทำอะไรบ้างในแต่ละวัน

๖.๓.๒ นักเรียนใช้เวลาทำงานแต่ละอย่างมากน้อยเพียงใด

๖.๓.๓ มีวิธีการใดที่จะทำให้การปฏิบัติงานนั้น เสียเวลาน้อยลงกว่าเดิม

๖.๓.๔ ให้นักเรียนรวบรวมสิ่งประดิษฐ์ ที่บุคคลอื่นหรือนักเรียนคิดหรือ

ทำโดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และยึดถือ เป็นงานอาชีพได้ เช่น การเพาะต้นไม้ขายจาก
 การเก็บเมล็ดที่ผู้คนทิ้งไปแล้ว เป็นต้น

สื่อการเรียนการสอน

๑. แผ่นภาพทรัพยากรธรรมชาติชนิดต่าง ๆ
๒. ผลิตผลที่ได้จากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ
๓. หนังสือเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น "การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม" กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, โรงพิมพ์โนเด็คโปรดักชั่น ๒๕๒๔
๔. หนังสือสังคมศึกษา เพื่อนบ้านของเรา ส ๒๐๓, ส ๒๐๔
๕. โรงงานอุตสาหกรรม หรือสถานประกอบการที่น่าสนใจในชุมชน

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรม เช่น การอภิปรายของนักเรียน
๒. ประเมินจากการสังเกตความตั้งใจของนักเรียน
๓. ประเมินจากการเขียนรายงานการวางแผนการใช้เวลา
๔. ประเมินจากการไปสัมภาษณ์บุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและการงาน
 อาชีพ
๕. ประเมินจากการรวบรวมเรื่องราวหรือประวัติบุคคลที่ประสบความสำเร็จใน
 ชีวิตและอาชีพการงาน

โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา
สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

บทนำ

โลกของเรากว้างใหญ่ทั้งในด้านพื้นที่ ผู้คนและทรัพยากรธรรมชาติ ความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ยิ่งเพิ่มมากขึ้นกว่าที่กล่าวไว้ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ การแบ่งโลกออกเป็นกลุ่ม โดยยึดหลักระดับการพัฒนาประเทศ ประเภทของการปกครอง และการจัดการทางเศรษฐกิจ ออกมาได้ ๓ ประเภท คือ

โลกกลุ่มที่ ๑ ได้แก่ ประเทศที่พัฒนาแล้ว

โลกกลุ่มที่ ๒ ได้แก่ ประเทศสังคมนิยม

โลกกลุ่มที่ ๓ ได้แก่ ประเทศกำลังพัฒนา

ความแตกต่างของโลกในแต่ละกลุ่มก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประเทศไทย เป็นประเทศในกลุ่มโลกที่ ๓ พยายามยกระดับการพัฒนาให้สูงขึ้น โดยการวางแผนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ จนในปัจจุบันอยู่ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๖ ซึ่งนอกจากจะก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแล้ว ยังก่อให้เกิดปัญหาควบคู่กันมาด้วย เช่น ปัญหาการว่างงาน ปัญหาการเสื่อมทรามทางจริยธรรม ปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นพิษ เป็นต้น การเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จึงกว้างขวางขึ้น เพราะเป็นวัยที่ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิต บทบาทของตนเอง สังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนการแสดงออกซึ่งลักษณะเด่นส่วนตัวออกมา ทางด้านความสามารถและทัศนคติหรืออุดมการณ์ให้มากขึ้น ซึ่งจะทำให้สามารถตัดสินใจ ได้อย่างเหตุผล มองเห็นเป้าหมายของชีวิตเด่นชัดขึ้น การเกี่ยวโยงความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง สังคม เศรษฐกิจ วิถีชีวิต ตลอดจนความสำนึก ความ มุ่งหวังในชีวิต จะ เป็นแนวทางในการเตรียมการเพื่ออาชีพและการตัดสินใจ เลือกอาชีพ ใน อนาคตต่อไป โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา สำหรับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๓ ได้กำหนดแนวคิดหลักไว้ ๔ ประการ คือ

๑. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น

๒. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ
๓. พัฒนาการทางทัศนคติที่ต่องานอาชีพ
๔. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ
๕. การวางแผนและเตรียมการเพื่องานอาชีพ

ก. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น

ความคิดรวบยอด

๑. บุคคลแต่ละคนมีศักยภาพในการพัฒนาแตกต่างกัน
๒. มนุษย์ใช้ชีวิตที่สัมพันธ์กับบุคคลอื่นตลอดชีวิต

จุดประสงค์

๑. นักเรียนอธิบายได้ว่าการพัฒนาประเทศต้องเริ่มจากการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์
๒. นักเรียนบอกลักษณะครอบครัวไทยได้
๓. นักเรียนอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวในด้านบทบาท

และหน้าที่ได้

๔. นักเรียนยกตัวอย่างปัจจัยในการพัฒนากำลังคนได้

เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยการพัฒนาประเทศ

- ๑.๑ วิถีชีวิตของคนไทย วิถีชีวิตจะกล่าวถึง แบบแผนในการดำเนินชีวิต

ตั้งแต่เกิดจนตาย แต่ละคนจะมีวิถีชีวิตไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ เพราะอิทธิพลที่ได้รับจากสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน เช่น อิทธิพลจากการเลี้ยงดูของครอบครัว วัฒนธรรม ค่านิยมของสังคม การศึกษา เป็นต้น สังคมไทยมีวัฒนธรรมที่เจริญก้าวหน้าสืบทอดต่อ ๆ กันมา เป็นระยะเวลาที่ยาวนาน การดำเนินชีวิตของคนไทยตั้งแต่การทำมาหากิน ความรู้สึกนึกคิด กิริยามารยาทต่าง ๆ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมดังกล่าว จึงมีลักษณะที่คล้ายกัน โดยเฉพาะค่านิยมของสังคมเป็นสิ่งที่มอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต ซึ่งมีทั้งค่านิยมที่ส่งผลในทางที่ดีและไม่ดี เช่น

- ก. ค่านิยมที่ดี ได้แก่ ความเชื่อเพื่อพ่อแม่ เมตตาการุณา

รักเพื่อนพ้อง มีความกตัญญูกตเวที เป็นต้น

ข. ค่านิยมที่ไม่ดี ได้แก่ ความมั่งงาย ขาดความกระตือรือร้น
ความเชื่อโชคกลาง ชอบการพนัน เป็นต้น

ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาคุณภาพของ
ประชากร โดยเริ่มที่การให้การศึกษาให้เข้าใจในชีวิต มีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อ
สังคมและประเทศชาติ โดยเฉพาะการ เปลี่ยนค่านิยมที่เป็นตัวถ่วงในการพัฒนาให้หันมา
ยึดถือค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนามากขึ้น ซึ่งจะ เป็นพื้นฐานในการพัฒนาอาชีพตามความสามารถ
ความถนัด และความสนใจของแต่ละคน อันจะทำให้ประเทศชาติสามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว
ต่อไป

๒. หน่วยปัญหา เศรษฐกิจและการ เมืองของไทย

๒.๑ การพัฒนากำลังคน ลักษณะการ เปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม
การศึกษาและ เศรษฐกิจ ทำให้ปัญหาต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปด้วย ทั้งปัญหาเก่าและปัญหาใหม่
ในปัจจุบันปัญหา เศรษฐกิจ เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตที่ถือ เป็นปัญหาใหญ่ การแก้ไขปัญหา
เศรษฐกิจสามารถกระทำได้ด้วยการพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและ
แรงงาน ซึ่งจะต้องดำเนินการตั้งแต่เด็ก เพื่อให้เด็กเกิดการ เรียนรู้และมีความสำนึกในด้าน
สังคม เศรษฐกิจ การศึกษา ฯลฯ ซึ่งจะให้นัก เรียนมีความ เข้าใจว่าการศึกษามีความสัมพันธ์
ต่อเนื่องกับการมีงานทำ นอกจากนี้แล้วการพัฒนาคน ควรจะคำนึงถึงการใช้ชีวิตร่วมกันกับ
บุคคลอื่น เพราะในการประกอบการทำงานอาชีพนั้น จะต้องพึ่งพาและสัมพันธ์กับบุคคลในอาชีพอื่น
หรืออาชีพ เกี่ยวกันอีกมากมาย ชีวิตการงานจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้น ปัจจัย
ข้อหนึ่ง ก็คือ การปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น

กิจกรรมการเรียนการสอน

๑. เชิญผู้นำชุมชนหรือคนที่ เคยมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาสังคมมาพูดในชั้น เรียน
เกี่ยวกับ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เขาอยากให้เกิดขึ้น การประกอบอาชีพ วิธีชีวิตที่ควร
เปลี่ยนไป แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมให้นัก เรียนเข้าใจว่า ผู้คนจะต้องอาศัยอยู่ร่วมกันเป็น
สังคม ที่เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา กระตุ้นให้นัก เรียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง
ทางสังคมที่เขาอยากให้เกิดขึ้น และทำให้นัก เรียนค้นคว้า เพิ่มเติมเพื่ออภิปรายถึงข้อเด่นข้อ
ด้อยของวิถีชีวิตแบบไทย ๆ ว่าควรจะปรับปรุงอะไรบ้าง อย่างไร

๒. ให้นักเรียนเขียนถึงสิ่งครอบครัวยุคของนักเรียนได้สนับสนุนนักเรียนและสิ่งที่นักเรียนได้พยายามช่วยให้บุคคลในครอบครัวประสบความสำเร็จ

ก. สิ่งที่ครอบครัวสนับสนุนฉัน (เช่น กีฬา ดนตรี นิยายส่วนตัว ผลการเรียน)

๑. ....

๒. ....

๓. ....

ข. สิ่งที่ได้ช่วยเหลือครอบครัว

๑. ....

๒. ....

๓. ....

๓. ให้นักเรียนเขียนเป้าหมายชีวิตของตนเองในอนาคตไว้หลาย ๆ เป้าหมาย แล้วระบุรายละเอียดถึงสิ่งต่าง ๆ ที่จะทำให้บรรลุถึงเป้าหมายนั้น ๆ เช่น การศึกษา แนวความคิด แนวปฏิบัติ ผู้คน เป็นต้น

๔. กิจกรรมสืบเนื่อง ให้นักเรียนสำรวจและศึกษาความเปลี่ยนแปลงของสังคมชุมชน ในด้านการประกอบอาชีพ ผลผลิตที่สำคัญ ราคาสินค้า ปัญหาและความต้องการของผู้คนในชุมชนเกี่ยวกับอาชีพ ตลอดจนความคิดเห็นของผู้คนในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือสังคมศึกษา โลกของเรา ส ๓๐๖
๒. สไลด์ ภาพยนต์และเทปโทรทัศน์ เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนไทยในอาชีพต่าง ๆ
๓. แผนภูมิความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว
๔. แบบสำรวจชุมชน

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของนักเรียนในด้านการซักถาม การอภิปรายเพื่อออกความคิดเห็น
๒. ประเมินจากรายงานของนักเรียน
๓. ประเมินจากผลงานการออกสำรวจชุมชน

ข. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ

ความคิดรวบยอด

๑. คนงานในแต่ละอาชีพมีแบบฉบับหรือบุคลิกภาพของตนเอง โดยเฉพาะ
๒. อาชีพมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
๓. อาชีพใหม่เกิดขึ้นมาตามลักษณะการพัฒนาทางเศรษฐกิจสมัยใหม่

จุดประสงค์

๑. นักเรียนอธิบายลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางอาชีพที่ตนสนใจได้
๒. นักเรียนอธิบายลักษณะงานกับบุคลิกภาพที่เหมาะสมกันได้
๓. นักเรียนอภิปรายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะภูมิศาสตร์กับการประกอบ

อาชีพของประชาชนในโลกที่ ๑, ๒ และ ๓ ได้

๔. นักเรียนยกตัวอย่างและเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับอาชีพที่สำคัญของประเทศในกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓ ได้

๕. นักเรียนอธิบายลักษณะอาชีพที่ใช้ความรู้หรือทักษะทางประวัติศาสตร์ได้

เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเรื่องงานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยลักษณะทางกายภาพและการกระจายประชากรของประเทศกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓

๑.๑ อาชีพตามลักษณะภูมิศาสตร์ของโลกกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓ ประเทศต่าง ๆ ในโลกนี้จะมีลักษณะภูมิศาสตร์ที่คล้ายกันหรือแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้อาชีพของประชากรแตกต่างกันไปตามสภาพเหล่านั้นด้วย การศึกษาอาชีพของประเทศต่าง ๆ โดยยึดหลักพิจารณาจากลักษณะภูมิศาสตร์ จะทำให้เราเข้าใจถึงโลกแห่งการงานอาชีพที่กว้างขึ้น สามารถเปรียบเทียบอาชีพตามประเทศต่าง ๆ เพื่อพิจารณาเลือกลักษณะที่เหมาะสมเป็นตัวอย่างในการปรับปรุงอาชีพของตนในอนาคต เช่น อาชีพที่อยู่ในเขตหนาว ร้อน อบอุ่น ใกล้เคียง ทะเลทราย มีป่าสน ที่ราบลุ่มแม่น้ำ เป็นต้น

๒. หน่วยลักษณะเศรษฐกิจของโลกกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓

๒.๑ ลักษณะอาชีพทางเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมของโลกกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓ ประเทศในกลุ่มที่ ๑ เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความเจริญรุดหน้าทางด้านเกษตรกรรม

และอุตสาหกรรมมากกว่าโลกกลุ่มที่ ๓ และโลกกลุ่มที่ ๒ บางประเทศที่ยังล้าหลัง ทั้งนี้ เพราะสภาพในการผลิตสินค้าได้ใช้เทคโนโลยี การจัดการและนวัตกรรมที่ทันสมัย ตลอด ทั้งมีการจัดการทางด้านตลาดที่ดี สำหรับโลกที่ ๒ นั้น มีลักษณะการผลิตที่แตกต่างจากโลก กลุ่มที่ ๑ และ ๓ ในลักษณะที่รัฐเป็นผู้คุมกลไกการผลิตเกือบทั้งหมดหรือทั้งหมด

๓. หน่วยการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมและ เศรษฐกิจ

๓.๑ ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางอาชีพตามกาลเวลาในช่วงต่าง ๆ

สังคมหนึ่งจะต้องอาศัยระยะเวลาที่ยาวนานพอสมควร ในการพัฒนาสร้างสรรค์สังคมที่ เจริญก้าวหน้าขึ้นมา เช่นเดียวกับอาชีพต่าง ๆ ที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของการ พัฒนาและตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลด้วย เช่น ในอดีตประชากรไทยส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพทาง เกษตรกรรมในลักษณะเพื่อยังชีพ เป็นหลัก แต่ในปัจจุบันมีการ เปลี่ยนแปลง ไปเป็นการผลิตเพื่อการซื้อขาย อันเป็นการสนองสภาพสังคมที่ เปลี่ยนแปลงไปจากลักษณะ เกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรมที่ซับซ้อนขึ้น การศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของฤดูกาลที่ เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงและวิวัฒนาการของอาชีพตามระยะเวลาต่าง ๆ จะทำให้นัก เรียนมีความเข้าใจในอาชีพดีขึ้น

๔. หน่วยปัญหาประชากรและคุณภาพชีวิต

๔.๑ บุคลิกภาพกับลักษณะงาน ในการศึกษากาเวของประชากร

จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงองค์ประกอบของประชากร คือ เพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา การศึกษา องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ องค์ประกอบด้านสังคม เป็นต้น ว่ามี ลักษณะ เป็น เช่นไร สำหรับประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยพึ่งพิงมากกว่าวัยทำงาน การศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม มากกว่าอุตสาหกรรมและอาชีพบริการอื่น ๆ ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง พัฒนาคุณภาพของประชากรโดยด่วน โดยเฉพาะการเตรียม เยาวชนให้มีความเหมาะสมกับ อาชีพที่เขาสนใจ วิธีการหนึ่ง คือ การเรียนรู้บุคลิกภาพกับลักษณะงานอาชีพที่สอดคล้องกัน ดังที่ได้กล่าวรายละเอียดไว้ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เพราะบุคลิกภาพ เป็นแบบฉบับของ แต่ละคนซึ่งประกอบด้วยลักษณะทางร่างกาย สมอง อารมณ์และสังคม ซึ่งทำให้เกิดความ แตกต่างจากบุคคลอื่น บุคลิกภาพที่ควรพัฒนาให้สอดคล้องกับการประกอบอาชีพ เช่น ให้เป็น คนที่มีสติปัญญาดี คล่องแคล่ว ซื่อสัตย์ เป็นคนที่ไว้วางใจได้ มีความกระตือรือร้นในการ

ทำงาน ตรงต่อเวลา ยินดีรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่น มีความอดทนพาก เพียร ให้ความร่วมมือ และรับผิดชอบต่องาน การพัฒนาบุคลิกภาพจึงควรปฏิบัติในสิ่งต่อไปนี้

๑. รักษาสุขภาพจิตและกายให้ที่อยู่เสมอ
๒. ทำจิตใจให้สบาย อดทน ให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่น
๓. รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
๔. รู้หน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีอาชีพที่สุจริต
๕. ไม่คิดอิจฉาคนอื่น
๖. ขยายความสนใจให้กว้างออกไปอยู่เสมอ
๗. ใจกว้าง ไม่มีอคติ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๘. ไม่มองผู้อื่นในแง่ร้าย
๙. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
๑๐. รู้จักให้อภัยคนอื่น

๕. หน่วยประวัติศาสตร์ไทยระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ

๕.๑ อาชีพที่ใช้ความรู้หรือทักษะทางประวัติศาสตร์ วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับ เหตุการณ์ในอดีต ความรู้ทางประวัติศาสตร์จึงสามารถบอกกล่าวหรือ คาดการณ์และ เตือนใจใน เหตุการณ์ที่จะ เกิดขึ้นในอนาคตได้ ในเงื่อนไขหรือสภาพที่คล้ายคลึงกัน จึงมีประโยชน์สำหรับอาชีพบางอาชีพ เช่น นักประวัติศาสตร์ นักการทูต นักปกครอง เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนการสอน

๑. ให้นักเรียนพิจารณาดูว่า งานอาชีพเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรใน แต่ละฤดูกาลหรือระยะเวลาที่ผ่านมา เช่น คนงานรีดนมวัว พนักงานไปรษณีย์ อาชีพบริการ ชาวไร่มีนสำปะหลัง ครู เสมียนร้านค้า คนขับรถบรรทุก ศิลปินนักแสดง พนักงานโรงแรม อาชีพเลี้ยงสัตว์ปีก เป็นต้น

๒. ให้นักเรียนคาดการณ์ว่าใน ๒๐ ปีข้างหน้า อาชีพต่าง ๆ จะมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

๓. ให้นักเรียนยกตัวอย่างลักษณะภูมิศาสตร์ของประเทศใดประเทศหนึ่งใน โลกที่ ๑, ๒ และ ๓ และอาชีพที่ปรากฏอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ให้ทุกคนอภิปรายหาเหตุผล ประกอบว่าลักษณะภูมิศาสตร์มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพอย่างไร

๔. ให้นักเรียนเขียนบรรยายลักษณะบุคคลตัวอย่างหรือให้เขียนบรรยายตนเอง และของคนอื่นและลักษณะงานอาชีพที่เหมาะสม

๕. ให้นักเรียนหาเอกสารและข้อมูลจากสถานทูตของประเทศในโลกลุ่ม ที่ ๑, ๒ และ ๓ ที่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทย เพื่อนำมาศึกษารายละเอียดและจัดป้ายนิเทศเสนอรายละเอียดเปรียบเทียบกันในด้าน

๕.๑ ลักษณะอาชีพ การผลิตและผลผลิตที่สำคัญ

๕.๒ วิธีการจัดการหรือดำเนินการทางเศรษฐกิจ

๖. ใช้กิจกรรมที่นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น อภิปรายโต้แย้ง ในกิจกรรมข้อที่ ๑ - ๕ หลังจากที่มีการรายงานรายละเอียดแล้ว

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือสังคมศึกษา โลกของเรา ส ๓๐๔, ส ๓๐๖
๒. แผ่นภาพอาชีพต่าง ๆ
๓. เอกสารจากสถานทูต หรือ เอกสารข้อมูลนานาชาติจากห้องสมุดโรงเรียน หรือจากการที่ครูสะสมไว้จากบทความ คอลัมน์ รูปภาพ เป็นต้น

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากการอภิปราย การซักถาม ของนักเรียนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของอาชีพในฤดูกาลต่าง ๆ
๒. ประเมินจากบทรายงานของนักเรียน
๓. ประเมินจากผลงานในการจัดป้ายนิเทศ
๓. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ

ความคิดรวบยอด

๑. ค่านิยม เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

จุดประสงค์

๑. นักเรียนอธิบายค่านิยมทางอาชีพของตนได้
๒. นักเรียนอธิบายความแตกต่างของค่านิยมในการทำงานของแต่ละคนได้
๓. นักเรียนระบุงานอาชีพที่สอดคล้องกับค่านิยมของตนได้อย่างน้อย ๓ อาชีพ

เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยจริยธรรมกับการพัฒนา

๑.๑ คำนิยามต่องานอาชีพ การสร้างคนให้มีคุณภาพเป็นสิ่งจำเป็นอันดับแรกในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านจิตใจ ให้เป็นคนที่มีความมุ่งมั่น อดทน เสียสละ รู้จักทำงาน เป็นหมู่คณะ คำนิยามก็เป็นส่วนหนึ่งที่บุคคลในสังคมยึดถือปฏิบัติ ตัดสินใจเลือก กระทำหรือไม่กระทำ ในการเลือกอาชีพก็เช่นเดียวกัน คำนิยามมีอิทธิพลอย่างสูงในการตัดสินใจเลือก เพราะคำนิยามเป็นเครื่องชี้บอกถึงความต้องการของบุคคลว่า อาชีพที่ตนเลือกนั้นมีความสามารถสนองความต้องการของตนในด้านใด และตรงกับความต้องการของตนหรือไม่ ในที่นี้จะกล่าวถึงคำนิยามต่องานอาชีพ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักเรียน ดังนี้

ก. "รายได้" บางคนพอใจที่จะทำงานหนัก เพื่อแลกกับรายได้สูง แต่บางคนก็ยอมรับค่าตอบแทนที่ต่ำสำหรับงานที่ใช้ความรู้และความสร้างสรรค์สูง แต่พอใจที่จะทำงานนั้นมากกว่าค่าจ้างถึงรายได้

ข. "ความมุ่งหวัง" การฝึกทักษะการทำงานจะต้องค่อย ๆ เรียนรู้ การยอมรับและอดทนต่อการทำงานที่มีรายได้น้อย เพื่อแลกกับการฝึกฝนซึ่งจะนำไปสู่นาครดที่ดีกว่าข้างหน้า ก็เป็นสิ่งที่บางคนยอมปฏิบัติ

ค. "ความมั่นคง" บางคนต้องการงานอาชีพที่มีรายได้มั่นคงแน่นอน สม่ำเสมอในระยะยาว แต่บางคนก็ต้องการงานที่มีรายได้สูงโดยทันที โดยไม่คำนึงถึงว่างานนั้นจะมีความมั่นคงหรือไม่ในอนาคต

ง. "สถานะทางสังคม" งานอาชีพบางประเภท เป็นงานที่มีเกียรติเป็นที่เคารพยกย่องนับถือของผู้คนในสังคม แต่รายได้อาจจะไม่สูงนัก เหมาะสำหรับคนที่ประเมินคุณค่าของงานมากกว่าจะให้กับรายได้สูงเท่านั้น

จ. "เสรีภาพและความรับผิดชอบ" อาชีพบางประเภท เป็นอาชีพอิสระปราศจากการควบคุมดูแล สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และสามารถทำงานได้โดยลำพัง ไม่ต้องรับผิดชอบใครนอกจากตัวเองและครอบครัว

ฉ. "สภาพแวดล้อม" เป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงอย่างมากในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เพราะบางคนเลือกอาชีพโดยดูที่สภาพแวดล้อม เช่น ทำงานที่อยู่ในเมืองหรือชนบท ทำงานที่ต้องเดินทางหรืออยู่ประจำที่ ทำงานกลางแจ้งหรือในร่ม

กิจกรรมการเรียนการสอน

๑. ให้นักเรียนเลือกศึกษาคำนิยมของสังคมต่องานอาชีพที่ตนสนใจ แล้วเขียนอธิบายถึงคุณค่าของงานและเหตุผลที่นักเรียนสนใจในงานนั้น ๆ
๒. ครูและนักเรียนอภิปรายถึงคำนิยมต่องานอาชีพ แล้วสรุปเป็นข้อ ๆ
๓. ให้นักเรียนเรียงลำดับความสำคัญของคำนิยมแต่ละอย่างตามเหตุผลของนักเรียนเองพร้อมเหตุผลประกอบ
๔. ให้นักเรียนเปรียบเทียบความสำคัญของคำนิยมของสังคมและส่วนตัวต่องานอาชีพ

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือสังคมศึกษา โลกของเรา ส ๓๐๖
๒. ใบปลิวรายละเอียดเกี่ยวกับคำนิยมต่องานอาชีพ
๓. คดีพจน์หรือสุภาษิต เกี่ยวกับเป้าหมายในการทำงาน

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากผลงานเรียงความของนักเรียน
๒. ประเมินจากการแสดงเหตุผลประกอบการเรียงลำดับคำนิยม
๓. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนในด้านการอภิปราย การซักถาม
- ง. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ

ความคิดรวบยอด

๑. ในแต่ละท้องถิ่นจะมีทรัพยากรธรรมชาติแตกต่างกัน การเลือกใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ต่ออาชีพ จึงต้องศึกษาทำเลและความเหมาะสม
๒. ผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพจะต้องรู้จักการแสวงหาทรัพยากร และการเก็บออม
๓. ชีวิตคนในแต่ละวันมีภารกิจที่ต้องทำมากมาย การรู้จักแบ่งเวลาทำงานแต่ละวันก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานดีขึ้น

จุดประสงค์

๑. นักเรียนสามารถเลือกทำเลในการประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับ
ทรัพยากรธรรมชาติ
๒. นักเรียนสามารถอธิบายหลักการแสวงหาทรัพย์และการเก็บออมทรัพย์ได้
๓. นักเรียนสามารถแบ่งเวลาในการทำงานแต่ละวันได้อย่างเหมาะสม

เนื้อหาบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยปัญหาประชากรและคุณภาพชีวิต

๑.๑ การแสวงหาทรัพย์และการออมทรัพย์ ปัญหาประชากรและคุณภาพชีวิต ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการไม่รู้จักแสวงหาทรัพย์และการออมทรัพย์ไว้ใช้ในวัยชรา ยามเดือดร้อนหรือมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพย์ขึ้นมา เพราะฉะนั้น มนุษย์เกิดมาแล้วจึงต้องทำงานด้วยความรัก ความสนใจ ความมุ่งมั่น อุตุน เพื่อให้งานนั้นเกิดผลตอบแทนเพื่อสนองความต้องการของตนเอง เมื่อได้ทรัพย์มาแล้ว ต้องรู้จักใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต กล่าวคือ รู้จักแบ่งทรัพย์ออกใช้จ่ายส่วนหนึ่งและการเก็บออมไว้ส่วนหนึ่ง ซึ่งหลักการออมที่ดีจะต้องมีลักษณะดังนี้

- ก. เก็บออมไว้ในธนาคาร ซึ่งจะให้ความปลอดภัยแก่ทรัพย์
สูง และยังรับดอกเบี้ย ทำให้ทรัพย์นั้นออกดอกออกผลเพิ่มพูนขึ้น
- ข. เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพย์นั้น จะต้องสามารถ
เบิกถอนมาใช้ได้สะดวก
- ค. การเก็บออมนั้น จะต้องไม่ใช่ในลักษณะการตระหนี่
ถี่เหนียว ซึ่งจะทำให้เกิดผลเสียแก่ชีวิตได้

๒. หน่วยปัญหาสิ่งแวดล้อม

๒.๑ การเลือกประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับทรัพยากรธรรมชาติ การประกอบอาชีพของมนุษย์มักจะมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในบริเวณแหล่งอาชีพนั้น ๆ เช่น ภาคตะวันออกของไทย เป็นภาคที่มีดินแดนติดกับทะเลยาวเหยียด มีทรัพยากรธรรมชาติในทะเลและชายทะเลมากมายที่จะอำนวยให้เกิดอาชีพขึ้นมา เช่น อาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยว อาชีพประมง อาชีพการขนส่งทางทะเล เป็นต้น อย่างไรก็ตามการใช้สิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากร

ธรรมชาติ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพจะต้องคำนึงถึงความสมดุลย์ของธรรมชาติด้วย มิฉะนั้นแล้วก็จะก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ เช่น การปล่อยของเสียลงในทะเลมากเกินไปเกินควรจะทำให้หน้าน้ำเน่า เกิดผลเสียต่อการประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในที่สุด

๓. หน่วยความเข้าใจแผนที่

๓.๑ การใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ การกิจในแต่ละวันของมนุษย์มีมากมาย ดังนั้นการรู้จักแบ่งเวลาเพื่อให้การงานแต่ละอย่างดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในงานและการดำเนินชีวิตขึ้น เพราะมนุษย์ใช้เวลาในการหลับนอนประมาณ ๗ - ๘ ชั่วโมง การพักผ่อนหย่อนใจประมาณ ๓ - ๔ ชั่วโมง และการทำงานประมาณ ๘ - ๑๐ ชั่วโมง นอกนั้นเป็นเวลาในช่วงภารกิจส่วนบุคคล การแบ่งเวลาออกในเกณฑ์ดังกล่าวจะทำให้เข้าใจถึงช่วงการปฏิบัติในแต่ละวันได้ดีขึ้น

กิจกรรมการเรียนการสอน

๑. ครูยกตัวอย่างปัญหาที่เกิดจากการประกอบอาชีพ เช่น ความเดือดร้อนจากอาชีพหาบเร่แผงลอย การเอาโรคเอาเปรียบของพ่อค้าแม่ค้า แล้วให้นักเรียนอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

- ๑.๑ เพราะเหตุใดจึงเกิดอาชีพเหล่านี้ขึ้นมา
- ๑.๒ อาชีพเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาอะไรบ้าง
- ๑.๓ จะมีวิธีแก้ไขอย่างไร

๒. ครูอธิบายเพิ่มเติมว่า การประกอบอาชีพสุจริตเป็นสิ่งดี แต่ต้องไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อผู้อื่น เพราะการแสวงหาทรัพย์นั้นมีอาชีพอีกมากมายที่จะทำได้ แล้วให้นักเรียนยกตัวอย่างอาชีพง่าย ๆ ที่ใช้ทักษะไม่สูงนัก ก็สามารถหาเลี้ยงชีพได้มาคนละอาชีพ

๓. ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับหลักการออมที่ดี ควรจะเป็นอย่างไร

๔. ครูยกตัวอย่างทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม แล้วให้นักเรียนแต่ละคนยกตัวอย่างอาชีพที่เหมาะสมกับคนละอาชีพ และผลพลอยได้ที่ เป็นอาชีพสืบเนื่องจากอาชีพนั้น ๆ เช่น การทำปลากระป๋อง การทำวันเส้น การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

๕. ให้นักเรียนเล่าการใช้เวลาของตนเองว่า ในแต่ละวันได้ทำอะไรไปบ้าง แล้วให้แต่ละคนเสนอแนวทางในการปรับปรุงการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ด้วย

๖. กิจกรรมสืบเนื่อง ให้นักเรียนหัดเขียนบัญชีรายรับ - รายจ่ายประจำวัน
พอสิ้นเดือนให้ทำรายงานว่า ตนเองมีเงินเหลือใช้เพื่อเก็บออมเท่าไร แล้วพาไปฝากธนาคาร

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือสังคมศึกษา โลกของเรา ส ๓๐๔, ส ๓๐๖
๒. แผ่นภาพอาชีพต่าง ๆ
๓. ข่าวจากหนังสือพิมพ์ เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม และปัญหาจากการประกอบอาชีพ
๔. ตัวอย่างตารางการใช้เวลาในแต่ละวัน

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้าน การซักถาม การอภิปราย
การเล่าเรื่อง
  ๒. ประเมินจากรายงานการรับ - จ่ายในแต่ละเดือนของนักเรียน
  ๓. ประเมินจากการให้เหตุผลของนักเรียน
- จ. การวางแผนและเตรียมการเพื่อองานอาชีพ

ความคิดรวบยอด

๑. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจ การศึกษาและอาชีพ เป็น
องค์ประกอบสำคัญในการวางแผนอาชีพ
๒. การศึกษาเป็นการเตรียมทักษะเพื่อประกอบอาชีพ
๓. การเลือกอาชีพต้องคำนึงถึงสภาพอาชีพและลักษณะส่วนตัว เป็นสำคัญ

จุดประสงค์

๑. นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อการวางแผนอนาคตของ
ตนเองได้
๒. นักเรียนอธิบายได้ว่าอาชีพต่าง ๆ ย่อมต้องการลำดับขั้นและรูปแบบต่าง ๆ
กันในการเตรียมตัวด้านการศึกษา
๓. นักเรียนอธิบายได้ว่าการเรียนในโรงเรียนมีผลต่อตนเองในอนาคตอย่างไร
๔. นักเรียนบอกความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับอาชีพได้

๕. นักเรียนสามารถบอกโปรแกรมการศึกษาที่จะช่วยให้มีความก้าวหน้าในอาชีพได้
๖. นักเรียนบอกพื้นที่เป้าหมายและลักษณะอุตสาหกรรมของโครงการพัฒนาอุตสาหกรรม

ชายฝั่งทะเลตะวันออกได้

๗. นักเรียนบอกความสำคัญของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ ได้
๘. นักเรียนบอกลักษณะการทำงานในภาคอุตสาหกรรมได้
๙. นักเรียนอธิบายอิทธิพลของ เทคโนโลยี วิทยาการและการจัดการต่อการ

พัฒนาประเทศไทยได้

๑๐. นักเรียนบอกความแตกต่างระหว่างอาชีพในอดีต ปัจจุบันและอนาคตในบริเวณจังหวัดชลบุรี ระยองและฉะเชิงเทรา ได้

๑๑. นักเรียนอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาสังคม วัฒนธรรมและโลกการงานอาชีพได้

๑๒. นักเรียนอธิบายเกณฑ์การเลือกอาชีพได้

๑๓. บอกองค์ประกอบทางเศรษฐกิจ เช่น เทคโนโลยี แหล่งวัตถุดิบ แหล่งผลิตและการจัดการได้

๑๔. นักเรียนบอกได้ว่าเทคโนโลยีมีส่วนทำให้เศรษฐกิจเปลี่ยนแปลง

๑๕. นักเรียนสามารถบอกลักษณะการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มของตลาดแรงงานได้

๑๖. นักเรียนอธิบายปัญหาสังคมและปัญหา เศรษฐกิจที่มีผลต่อแรงงานคนหนุ่มสาวได้

๑๗. นักเรียนสามารถบอกสาเหตุเบื้องต้นของการว่างงานได้

๑๘. นักเรียนสามารถบอกโครงการด้านอุตสาหกรรมและอาชีพที่จะมีศักยภาพต่อการจ้างงานที่สำคัญในอนาคตได้

๑๙. นักเรียนสามารถจัดเตรียมเครื่องมือ - อุปกรณ์ ที่ใช้ในการศึกษาเรื่องอาชีพและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง เพื่อใช้ในการค้นหาข้อมูลในการตัดสินใจ วางแผนและเตรียมการสำหรับอาชีพได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

เนื้อหาบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยการ เปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

๑.๑ ความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพ สังคมและวัฒนธรรมไทย มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยเฉพาะหลังจากที่ไทยได้รับอิทธิพลมาจาก

วัฒนธรรม ตะวันตก ด้วยการติดต่อสื่อสาร และการศึกษาริทยากการแนวคืดใหม่ ๆ ทำให้การแพร่กระจายของวัฒนธรรมตะวันตกเข้าสู่สังคมไทยเป็นไปอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสถาบันต่าง ๆ ตามมา เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการปกครอง สถาบันการศึกษา สถาบันเศรษฐกิจ ฯลฯ ชีวิตความเป็นอยู่ต้องปรับให้เข้ากับควมสลับซับซ้อนของสังคม วัฒนธรรม และการประกอบอาชีพ ซึ่งต้องอาศัยการศึกษาเป็นหลัก เพราะการศึกษาเป็นการเตรียมบุคคลให้มีความพร้อมทางด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และทักษะต่าง ๆ เพื่อออกไปเผชิญกับสังคมโลกกว้างต่อไป

๑.๒ ระดับการศึกษากับอาชีพที่สอดคล้องกัน การเลือกอาชีพจะต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและระดับการศึกษาที่จำเป็นสำหรับอาชีพนั้น การวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับอาชีพจึงต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติของคณงานในอาชีพนั้นว่าจะต้องเป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถ ความสนใจและความถนัดในทางใดและอยู่ในระดับใดของการศึกษา แล้วมาพิจารณาถึงสถาบันการศึกษาหรือแหล่งฝึกงานที่ตรงกับอาชีพที่เลือกไว้ว่าสาขาการศึกษาใด สถาบันใดที่เหมาะสม เพื่อเป็นการเตรียมการ เลือกเรียนให้ถูกต้องกับลักษณะคน

๒. หน่วยการพัฒนาประเทศ

๒.๑ เนื้อหาวิชากับลักษณะอาชีพที่เกี่ยวข้อง ประเทศไทยมีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบในสมัยรัชกาลที่ ๕ จนกระทั่งหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ รัฐบาลได้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับ พ.ศ. ๒๔๗๕ และมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องมาตามความเหมาะสม จนปัจจุบันอยู่ในช่วงแผนการศึกษา พ.ศ.๒๕๒๑ ซึ่งเน้นการเรียนทางด้านอาชีพมากขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมเด็กให้มีแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต การเรียนรู้ในแต่ละสาขาวิชาเป็นการสร้างทักษะในวิชานั้น ๆ แต่ละคนจะมีความสามารถในแต่ละสาขาวิชาไม่เหมือนกัน ดังนั้นการเลือกเรียนในวิชาที่ตนชอบจะได้ทักษะที่สอดคล้องกับอาชีพที่ตนชอบมากขึ้น เช่น คนที่มีความถนัดในวิชาสังคมศึกษา ภาษาไทย มักจะประกอบอาชีพที่อาศัยทักษะในวิชาดังกล่าว ในที่นี้จะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชากับอาชีพทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

ก. วิชาประวัติศาสตร์ เป็นวิชาที่กล่าวถึงกิจกรรมของมนุษย์ในอดีต ทำให้เข้าใจถึงวิวัฒนาการของมนุษย์ อาชีพที่เกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่น

ครูประวัติศาสตร์ นักเขียน นักบริหาร ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์ นักเขียนประวัติบุคคล

ข. วิชาเศรษฐศาสตร์ จะให้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเกี่ยวกับอาชีพ เฉพาะอย่างในอนาคตที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ทรัพยากร อุปสงค์และอุปทาน ฯลฯ อาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น นักเศรษฐศาสตร์ นายธนาคาร นักเขียน นักสถิติ นักการเมือง เป็นต้น

ค. วิชาสังคมวิทยา ช่วยให้เข้าใจในผลของชั้นทางสังคม เชื้อชาติ วัฒนธรรม ฯลฯ ที่มีผลต่อหนทางเข้าสู่งานและความก้าวหน้าในงาน นอกจากนี้แล้วความรู้สังคมวิทยา จะให้ความรู้ลึกส่วนลึกเพื่อปรับบุคลิกภาพ อาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู นักเขียน นักวางแผนครอบครัว นักสังคมวิทยา ผู้ชำนาญทางอาชญวิทยา

ง. วิชาภูมิศาสตร์ ช่วยให้เข้าใจถึงอาชีพที่เป็นไปได้ในอนาคตทั้งในเขตเมืองและชนบท ในภูมิภาคอื่นของประเทศและของโลก อาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู นักเขียนแผนที่ นักวางผังเมือง นักประชากรศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญการใช้ที่ดิน เป็นต้น

๒.๒ การเตรียมตัวทางด้านการศึกษาให้เหมาะสมกับอาชีพ ประเทศไทยจัดการศึกษาไว้ในหลายลักษณะ เช่น การศึกษาในสายสามัญ สายวิชาชีพ การศึกษาพิเศษ การศึกษาผู้ใหญ่ เป็นต้น และยังแบ่งออกเป็นหลายระดับ แต่ละอาชีพต้องการทักษะและระดับการศึกษาไม่เหมือนกัน ตั้งแต่การศึกษาในระดับประถมศึกษาถึงระดับปริญญา จึงต้องพิจารณาการศึกษาให้สอดคล้องสัมพันธ์กับอาชีพ ทั้งในด้านระดับการศึกษา สาขาวิชา ระยะเวลาเรียนและแหล่งการศึกษา

๒.๓ แหล่งการศึกษาและแหล่งฝึกงานและสถานประกอบการที่สำคัญในจังหวัดชลบุรี ระยองและฉะเชิงเทรา มีสถาบันการศึกษามากมายตั้งแต่ระดับต่ำสุดจนสูงสุด คือ

- ก. การศึกษาระดับประถมศึกษา
- ข. การศึกษาระดับมัธยมศึกษา
- ค. การศึกษาระดับวิทยาลัยหรืออนุปริญญา เช่น วิทยาลัยเทคนิค สัตหีบ วิทยาลัยเทคนิคประจำจังหวัดทั้ง ๓ จังหวัด วิทยาลัยเกษตรกรรม โรงเรียนช่างกลต่าง ๆ
- ง. การศึกษาระดับปริญญา ได้แก่ มศว.บางแสน วิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษา วิทยาเขต เกษตรบางพระ

การสำรวจของครูและนักเรียนเกี่ยวกับแหล่งการศึกษา แหล่งฝึกงานและสถานประกอบการที่อยู่ในชุมชนโรงเรียน จะทำให้นักเรียนสามารถวางระบบการวางแผนอาชีพ ได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะตน

๒.๔ โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก เป็นโครงการหนึ่ง ที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ ที่กำหนดเป้าหมายไว้ใน ๓ จังหวัด คือ

ก. จังหวัดชลบุรี พื้นที่เป้าหมายที่สำคัญ คือ

เขตแหลมฉบัง - อุตสาหกรรมเบา แปรรูปอาหาร
ผลิตอาหารสัตว์ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ต่อเรือ และทำเรือน้ำลึก ฯลฯ

เขตพัทยา - อุตสาหกรรมบริการการท่องเที่ยว
และแหล่งที่พัก

เขตสัตหีบ - เขตท่าเรือ ซ่อมเรือ ขนถ่ายสินค้า

ข. จังหวัดระยอง พื้นที่เป้าหมายที่สำคัญได้แก่

เขตมาบตาพุด - อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับก๊าซ
ธรรมชาติ เช่น โรงงานแยกก๊าซธรรมชาติ ปิโตรเคมี ฯลฯ

เขต เมืองระยอง - อุตสาหกรรมกระดาษ
เกี่ยวข้องกับการประมงและยางพารา

ค. จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นเขตอุตสาหกรรมกระดาษ
โดยเฉพาะปศุสัตว์และโรงฆ่าสัตว์

โครงการนี้เป็นโครงการที่ร่วมมือกันระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน ซึ่งคาดว่าจะ
เป็นแหล่งอาชีพที่สำคัญแห่งหนึ่งในอนาคต

๒.๕ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๒๕-๒๕๒๙)
ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนาที่ประสบปัญหาเศรษฐกิจมากมาย การวางแผนพัฒนาไว้
จะเป็นแนวทางในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ซึ่งผ่านมาถึง ๔ แผน ในปัจจุบันอยู่ในระยะแผน
พัฒนาฯ ฉบับที่ ๕ ซึ่งมีนโยบายหลักที่สำคัญเพื่อฟื้นฟูฐานะทางเศรษฐกิจและการเงินของ
ประเทศให้มั่นคง ปรับโครงสร้างและเพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ พัฒนาโครงสร้างและ
กระจายบริการทางสังคม แก้ปัญหาความยากจนในชนบทให้หลัง ประสานการพัฒนาเศรษฐกิจ

และความมั่นคงของประเทศให้สอดคล้องกัน และปฏิรูประบบบริหารงานพัฒนาของรัฐให้
เกิดความคล่องตัว

๒.๖ อาชีพที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การวางแผนเกี่ยวกับอาชีพจำเป็นต้อง
เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของโลกการงานอาชีพ อันเป็นผลมาจากการพัฒนาสังคมและ
เศรษฐกิจ เพื่อติดตามแนวโน้มลักษณะงานอาชีพใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้น อันจะเป็นแนวทางในการ
ปรับตัวและแผนการอาชีพให้ทันการและสอดคล้องกับการพัฒนาใหม่ ๆ เช่น การศึกษาเกี่ยวกับ
โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้าน
สังคมและเศรษฐกิจในบริเวณจังหวัดชลบุรี ระยองและฉะเชิงเทราและจังหวัดใกล้เคียง
ลักษณะโรงงานอุตสาหกรรมและโครงการต่อเนื่องอื่น ๆ จะชี้ให้เห็นลักษณะงานอาชีพที่จะ
เกิดขึ้น อาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงส่วนใหญ่จะเป็นงานเกี่ยวกับช่างกลโรงงาน ช่างเทคนิค
วิศวกร วิทยาศาสตร์ ช่างต่อเรือ คนงานรถไฟและท่าเรือ นักบริหาร เสมียนโรงงาน
ช่างอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น คนงานเหล่านี้จะเข้าทำงานในโรงงานปิโตรเคมี โรงงานแยก
ก๊าซธรรมชาติ อู่ต่อเรือ การท่าเรือ การรถไฟ อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์
การปศุสัตว์ เป็นต้น

๒.๗ กฎเกณฑ์และกระบวนการของงานในโรงงานอุตสาหกรรม บริเวณ
ชายฝั่งทะเลตะวันออก เป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมตามโครงการพัฒนา
อุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก ของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๕ นักเรียนในจังหวัดชลบุรี
ระยอง และฉะเชิงเทรา จึงมีโอกาสดูแลเข้าชมโรงงานต่าง ๆ ในบริเวณชุมชนของโรงเรียน
ตามความเหมาะสม หรือเชิญเจ้าของหรือผู้จัดการโรงงานมาพูดเกี่ยวกับการทำงานในโรงงาน
ซึ่งจะเป็นแนวทางให้นักเรียนได้เข้าใจเกี่ยวกับลักษณะงาน สภาพการทำงาน ขั้นตอนในการ
ทำงาน และสิ่งที่จะต้องปฏิบัติร่วมกันในการทำงานในโรงงาน อันจะเป็นการสร้างทัศนคติ
ที่ดีต่องานอาชีพ และแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพและตั้งเป้าประสงค์ในการศึกษาต่อไป

๒.๘ กำลังแรงงาน แนวโน้มตลาดแรงงานในช่วยแผนพัฒนา ฉบับที่ ๕
(พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙) ซึ่งโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก เป็นโครงการ
สำคัญโครงการหนึ่ง ประมาณกำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงานและความต้องการ
กำลังคนในช่วงปี ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙ จะทำให้นักเรียนมองเห็นแนวโน้มของตลาดแรงงานชัดเจน
ขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและตนเอง

ซึ่งการประมาณกำลังแรงงาน เหล่านี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ได้รายงานไว้ดังนี้

ตารางที่ ๑ ประมาณประชากรอายุ ๑๑ ปีขึ้นไปจำแนกตามระดับ
การศึกษา

ระดับการศึกษา	๒๕๒๕	๒๕๒๖	๒๕๒๗	๒๕๒๘	๒๕๒๙
รวม	๓๕,๒๑๒,๐๐๐	๓๕,๑๖๓,๐๐๐	๓๖,๑๑๔,๐๐๐	๓๗,๐๖๒,๐๐๐	๓๘,๐๑๔,๐๐๐
ต่ำกว่าประโยค ประถม	๒๒,๔๒๖,๖๓๔	๒๒,๔๒๒,๙๖๙	๒๒,๓๗๕,๒๐๓	๒๒,๓๒๐,๙๕๔	๒๒,๒๓๑,๒๙๘
สำเร็จประโยค ประถม	๓,๗๕๒,๖๖๗	๔,๓๔๕,๕๐๑	๕,๐๗๓,๗๐๓	๕,๗๓๕,๕๘๓	๖,๓๐๘,๘๗๔
สำเร็จมัธยมต้น	๒,๓๖๘,๒๒๙	๒,๕๘๒,๙๑๔	๒,๘๑๖,๔๘๖	๓,๐๘๘,๐๘๕	๓,๓๘๘,๕๕๘
สำเร็จมัธยมปลาย	๕๓๙,๒๘๗	๖๑๙,๖๘๔	๖๗๕,๖๐๖	๗๒๗,๕๒๗	๗๘๗,๑๖๘
สำเร็จอาชีวศึกษา	๖๕๓,๕๔๔	๗๓๘,๘๗๒	๘๒๖,๗๑๑	๙๑๙,๗๘๔	๑,๐๒๐,๙๙๑
สำเร็จฝึกหัดครู	๔๙๓,๙๖๕	๕๐๑,๗๐๑	๕๐๒,๑๗๘	๕๐๑,๐๘๒	๔๙๘,๘๐๕
สำเร็จวิชาชีพชั้นสูง	๑๔๔,๙๑๒	๑๗๒,๒๓๖	๒๐๑,๓๖๐	๒๓๒,๕๒๘	๒๖๕,๖๗๑
สำเร็จมหาวิทยาลัย	๒๗๙,๗๙๘	๓๒๕,๑๕๔	๓๘๑,๗๕๙	๔๔๕,๙๗๑	๕๑๗,๕๖๘
อื่น ๆ	๓,๕๕๒,๙๕๔	๓,๕๐๓,๙๖๙	๓,๒๐๖,๙๙๓	๓,๐๙๑,๖๘๔	๒,๙๒๗,๐๖๘

ศูนย์วิทยุโทรทัศ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒ ประมาณกำลังแรงงาน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙

ระดับการศึกษา	กำลังแรงงาน				
	๒๕๒๕	๒๕๒๖	๒๕๒๗	๒๕๒๘	๒๕๒๙
รวม	๒๕,๕๖๙,๓๔๐	๒๕,๓๓๙,๐๘๐	๒๖,๑๐๑,๖๑๐	๒๖,๘๕๐,๒๖๐	๒๗,๕๕๖,๒๑๐
ต่ำกว่าประโยคประถม	๑๗,๕๒๖,๗๗๘	๑๗,๔๗๕,๐๘๐	๑๗,๔๗๒,๓๘๘	๑๗,๔๕๒,๙๑๔	๑๗,๔๐๖,๘๗๐
สำเร็จประโยคประถม	๒,๑๖๕,๘๙๗	๒,๖๘๓,๘๕๖	๓,๒๓๑,๘๕๖	๓,๗๖๖,๐๘๓	๔,๒๘๕,๔๗๑
สำเร็จมัธยมต้น	๑,๔๘๐,๑๕๓	๑,๖๑๔,๓๒๑	๑,๗๖๐,๓๐๔	๑,๙๓๐,๐๕๓	๒,๑๑๗,๘๕๙
สำเร็จมัธยมปลาย	๒๑๖,๔๗๔	๒๘๔,๘๔๑	๒๗๑,๑๘๙	๒๙๑,๙๘๙	๓๑๕,๙๖๙
สำเร็จอาชีวศึกษา	๔๑๐,๔๔๘	๕๖๔,๖๐๓	๕๑๙,๘๓๖	๕๗๗,๖๖๘	๕๖๑,๔๙๙
สำเร็จฝึกหัดครู	๓๖๓,๕๐๙	๓๖๙,๒๐๒	๓๖๙,๕๕๓	๓๖๘,๗๕๖	๓๖๗,๐๗๐
สำเร็จวิชาชีพชั้นสูง	๑๓๒,๔๘๖	๑๕๘,๐๖๑	๑๘๔,๗๘๘	๒๑๓,๓๙๑	๒๔๓,๘๐๖
สำเร็จมหาวิทยาลัย	๒๕๕,๔๐๐	๒๙๖,๘๐๑	๓๔๘,๔๗๐	๔๐๗,๐๘๒	๔๗๒,๔๓๖
อื่น ๆ	๒,๑๑๗,๒๐๕	๒,๐๒๘,๕๒๕	๑,๙๔๓,๒๒๖	๑,๘๕๒,๓๓๕	๑,๗๕๕,๒๕๐

ตารางที่ ๓ ประมาณผู้มีงานทำอายุ ๑๑ ปีขึ้นไป ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ ๕
จำแนกตามสาขาเศรษฐกิจ ปี ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙

(หน่วย : พันคน)

สาขาเศรษฐกิจ	๒๕๒๕	๒๕๒๖	๒๕๒๗	๒๕๒๘	๒๕๒๙
รวม	๒๓,๕๒๔	๒๔,๒๒๕	๒๔,๙๕๙	๒๕,๖๕๘	๒๖,๓๖๗
เกษตรกรรม	๑๖,๗๗๐	๑๗,๑๖๓	๑๗,๖๐๗	๑๗,๙๘๙	๑๘,๓๑๒
อุตสาหกรรมที่ใช้เกษตรกรรม	๖,๗๕๔	๗,๐๖๒	๗,๓๕๔	๗,๖๖๙	๘,๐๕๕
เหมืองแร่และย่อยหิน	๕๒	๑๐๔	๑๐๘	๑๑๗	๑๓๑
อุตสาหกรรม	๑,๘๙๖	๒,๐๕๘	๒,๑๘๓	๒,๓๓๙	๒,๕๓๕
ก่อสร้าง	๓๙๗	๔๐๕	๔๑๗	๔๒๑	๔๒๘
ไฟฟ้าและประปา	๖๓	๖๖	๖๙	๗๒	๗๕
การค้าและการธนาคาร	๑,๘๗๙	๑,๙๕๕	๒,๐๐๙	๒,๐๗๕	๒,๑๕๒
คมนาคมและขนส่ง	๔๗๖	๕๘๕	๕๐๒	๕๒๑	๕๕๑
อื่น ๆ	๑,๙๖๐	๒,๐๐๙	๒,๐๖๔	๒,๑๒๔	๒,๑๙๔

ตารางที่ ๔ การว่างงานในช่วงแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๕

(หน่วย : พันคน)

	๒๕๒๔	๒๕๒๕	๒๕๒๖	๒๕๒๗	๒๕๒๘	๒๕๒๙
การว่างงาน	๒๓,๘๑๐	๒๔,๕๖๔	๒๕,๓๓๔	๒๖,๑๐๒	๒๖,๘๕๐	๒๗,๕๖๔
การมีงานทำ	๒๓,๕๒๔	๒๔,๒๒๕	๒๔,๙๕๔	๒๕,๖๕๔	๒๖,๓๖๗	๒๗,๐๔๔
การว่างงาน	๒๘๖	๓๔๔	๓๘๐	๔๔๔	๔๘๓	๕๕๒
การว่างงาน เป็นอัตรา ส่วนของกำลังแรงงาน	๑.๒	๑.๔	๑.๕	๑.๗	๑.๘	๒.๐

ตารางที่ ๕ อัตราเพิ่มรายปีของการมีงานทำในช่วงแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๕

สาขาเศรษฐกิจ	๒๕๒๔	๒๕๒๖	๒๕๒๗	๒๕๒๘	๒๕๒๙	เฉลี่ย ๒๕๒๔-๒๕๒๙
รวม	๒.๔๘	๓.๐๓	๒.๘๐	๒.๗๖	๒.๕๗	๒.๘๓
เกษตรกรรม	๒.๓๔	๒.๕๙	๒.๑๗	๑.๘๐	๑.๕๔	๒.๐๘
อุตสาหกรรมที่ใช้เกษตรกรรม	๔.๕๔	๔.๑๒	๔.๓๑	๕.๐๓	๔.๙๐	๔.๕๕
การเหมืองแร่และย่อยหิน	๑๒.๕๒	๔.๔๓	๘.๒๒	๑๑.๙๘	๗.๕๒	๘.๙๑
อุตสาหกรรม	๘.๐๑	๖.๖๒	๗.๑๓	๘.๓๒	๘.๐๖	๗.๖๓
การก่อสร้าง	๑.๙๗	๒.๘๕	๑.๐๘	๑.๖๙	๐.๘๔	๑.๖๙
การไฟฟ้าและประปา	๔.๙๙	๔.๕๙	๔.๓๓	๔.๒๔	๔.๑๖	๔.๔๖
การค้าและการธนาคาร	๓.๕๐	๓.๒๗	๓.๓๐	๓.๖๘	๓.๖๕	๓.๔๘
การคมนาคมและขนส่ง	๓.๗๖	๓.๖๗	๓.๗๐	๓.๘๖	๓.๙๕	๓.๗๙
การบริหารราชการและ บริการอื่น ๆ	๒.๕๑	๒.๗๔	๒.๘๖	๓.๓๑	๓.๔๕	๓.๔๘

จากตารางความต้องการแรงงานดังกล่าว จะทำให้เราเข้าใจถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

๑. มีผู้คนทำงานมากน้อย เพียงใดและตัวเลข เหล่านั้น เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
๒. ผู้คนเหล่านั้นทำงานอะไร และมีการ เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
๓. งานประเภทใดมีแนวโน้มการว่างงานน้อยลงหรือมากขึ้น
๔. ระดับการศึกษาและประเภทของการศึกษา มีความ เกี่ยวพันกับกำลัง
แรงงานอย่างไร และมีแนวโน้ม เป็นเช่นไร

๓. หน่วยความมั่นคงของชาติ

๓.๑ ปัญหาความมั่นคงกับผลกระทบต่ออาชีพ ความมั่นคงของชาติ จะต้องประกอบด้วยความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ การทหาร สังคมและจิตวิทยา การพัฒนาประเทศ จึงต้องดำเนินไปพร้อม ๆ กันทุกด้าน ในปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจอย่างหนักหน่วง เช่น ปัญหาการว่างงาน ปัญหาราคาสินค้าการเกษตรตกต่ำ ฯลฯ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนและความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะประชาชนในชนบท แนวทางในการแก้ไขขึ้นอยู่กับคนไทยทุกคนจะต้องร่วมมือกันในทางเศรษฐกิจ ดังนี้

๓.๑.๑ สนับสนุนการใช้สินค้าที่ผลิตได้ในประเทศไทย

๓.๑.๒ ประหยัดมัธยัสถ์

๓.๑.๓ ขยันขันแข็งในการทำงาน

๓.๑.๔ ลดความฟุ้งเฟ้อลง

๓.๑.๕ ศึกษาหาวิธีพัฒนางานของตนให้ก้าวหน้า

๓.๑.๖ ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา

๔. หน่วยปัญหาริทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๔.๑ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์และการจัดการ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นนวัตกรรมที่สำคัญในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะเทคโนโลยีซึ่งเป็นวิธีการที่จะทำให้บรรลุผลตามที่ต้องการนั้น เป็นเทคนิคที่จะทำให้เกิดผลผลิต ซึ่งกินความกว้างถึงเทคโนโลยีทางสังคมด้วย เช่น วิธีการบริหาร วิธีดำเนินงาน วิธีให้การศึกษาแก่เด็ก เทคโนโลยีทางกายภาพ เช่น วิธีก่อสร้าง วิธีขนส่งสินค้า วิธีถลุงแร่ เป็นต้น และเทคโนโลยีทางชีวภาพ เช่น วิธีรักษาโรค วิธีปลูกพืช เป็นต้น โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่พัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออกสามารถที่จะเชิญผู้จัดการโรงงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามาพูดถึงการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการจัดการให้นักเรียนได้ฟังได้ซักถามถึงผลที่จะมีต่องานและแนวทางของโรงงานที่จะยกระดับทักษะคนงานให้สูงขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมตัวสำหรับนักเรียนที่ต้องการออกไปประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม หรือเป็นการเตรียมตัวในการศึกษาให้สอดคล้องกับลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไป

๔.๒ ความแตกต่างระหว่างอาชีพในปัจจุบันกับในอนาคต ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์และการจัดการ ดังที่ได้กล่าวไว้ในข้อ ๔.๑

ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอาชีพขึ้นมาด้วย ซึ่งอาจจะ เป็นอาชีพเก่าแต่มี เทคโนโลยี การจัดการที่ใหม่เข้ามาดำเนินการให้อาชีพนั้น เพิ่มผลผลิตหรือมีประสิทธิภาพขึ้น การให้ความรู้ในสิ่งเหล่านี้ จะทำให้นักเรียนสามารถคาดการณ์อาชีพในอนาคตได้ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร

๕. หน่วยไทยกับการเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย

๕.๑ เกณฑ์การเลือกอาชีพ การขยายอิทธิพลของประเทศตะวันตกในสมัย รัชกาลที่ ๕ ก่อให้เกิดแนวคิดที่จะปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยในด้านต่าง ๆ เยี่ยงประเทศ ตะวันตก เช่น ด้านการศึกษา เศรษฐกิจ การทหาร การคลัง กฎหมาย และสังคมวัฒนธรรม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ เป็นที่ยอมรับของอารยประเทศ ผลจากการ พัฒนาดังกล่าว ทำให้ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ได้รับทั้งผลดีและผลเสียจาก การพัฒนานั้น และส่งผลสืบเนื่องติดต่อกันมาจวบจนปัจจุบัน ปัญหาการว่างงานเป็นปัญหาหนึ่ง ที่สมควรจะได้รับการพิจารณา ซึ่งการเลือกอาชีพที่ไม่ถูกต้องหรือเหมาะสมกับตนเอง เป็นสาเหตุ หนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหา เพราะฉะนั้นในที่นี้จะกล่าวถึงการเลือกอาชีพ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติ การเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

๕.๑.๑ ครอบครัว หมายถึง บิดามารดา ผู้ปกครองและ สภาพแวดล้อมของครอบครัว เช่น การประกอบอาชีพของบิดามารดา เป็นต้น หลายคนที่ไม่ เลือกอาชีพเพราะอิทธิพลอันนี้

๕.๑.๒. พื้นที่และสถานที่ที่เติบโตมา การเลือกอาชีพบางคน จะพิจารณาถึงแหล่งของงานว่าอยู่ที่ใด เป็นไปตามความต้องการของตนหรือไม่

๕.๑.๓. โรงเรียน การดูแลเอาใจใส่ของโรงเรียนในด้าน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจและอาชีพ การแนะแนว

๕.๑.๔. ความรู้ความเข้าใจในอาชีพ ลักษณะอาชีพแต่ละ อาชีพจะแตกต่างกันไป การโยงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับลักษณะตนเองมีความ เหมาะสม กับตนมากน้อยเพียงใด

๕.๑.๕. ความมุ่งมั่นส่วนตัว หมายถึงว่า งานนั้นสามารถจะสนอง ความต้องการส่วนตัวเราได้มากน้อยเพียงใด ในด้านใด เพราะคนเราจะมีความต้องการใน ด้านต่าง ๆ มากน้อยไม่เหมือนกันความต้องการเหล่านี้ได้แก่

๕.๑.๕.๑ ความต้องการเจริญเติบโตทางร่างกาย

อาหาร เลือผ้า ที่อยู่อาศัย และการพักผ่อน

๕.๑.๕.๒ ความต้องการความปลอดภัย

๕.๑.๕.๓ ความต้องการความรัก รู้สึกว่าตนมีพรรคพวก

มีคนรักเอาใจใส่

๕.๑.๕.๓ ความต้องการเป็นคนสมบูรณ์ คือ ต้องการพัฒนา

ความสามารถและศักยภาพทั้งหมดที่มีในตัวให้เต็มที่

สรุปแล้วการเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับอิทธิพล ๒ ประการ คือ

๑. อิทธิพลภายใน ได้แก่ บุคลิกภาพ ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ ความถนัด และความต้องการส่วนตัว

๒. อิทธิพลภายนอก ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน เหตุการณ์ เพื่อนฝูง สถานที่ ฯลฯ

๕.๒ การวางแผนชีวิตเพื่อประกอบอาชีพในอนาคต จุดมุ่งหมายในอนาคตของแต่ละคน ก็คือ การประกอบอาชีพตามที่ตนปรารถนา การที่จะทำให้อุบัติการณ์บรรลุผลควรจะมีการวางแผนเพื่อความเข้าใจในตนเองและอาชีพ ด้วยการรวบรวมข้อมูลเป็นแฟ้มส่วนตัวในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ก. ความสามารถ
- ข. ความถนัด
- ค. ความสนใจในอาชีพ
- ง. สุขภาพร่างกาย
- จ. บุคลิกภาพและอุปนิสัย
- ฉ. รายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพที่น่าสนใจ

กิจกรรมการเรียนการสอน

๑. ครูอธิบายถึงความสำคัญของการศึกษาแก่การประกอบอาชีพ โดยยกตัวอย่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและการงานอาชีพ โดยกล่าวถึงการศึกษาของเขา ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ

๒. ให้นักเรียนศึกษาจากเป้าหมายอาชีพ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา กับอาชีพ แล้วรกรายละเอียดตามแบบฟอร์มต่อไปนี้

ระดับการศึกษา	รายชื่ออาชีพ	งานนี้ต้องใช้ทักษะอะไร
๑. ระดับประถมศึกษา	๑.	๑.
	๒.	๒.
	๓.	๓.
๒. ระดับมัธยมศึกษา	๑.	๑.
	๒.	๒.
	๓.	๓.
๓. ระดับอนุปริญญา	๑.	๑.
	๒.	๒.
	๓.	๓.
๔. ระดับปริญญา	๑.	๑.
	๒.	๒.
	๓.	๓.

๓. ให้นักเรียนเลือกแนวคิดหรือทักษะในวิชาสังคมศึกษาแล้วให้ไปสัมภาษณ์ผู้คนในชุมชนว่ามีอาชีพอะไรบ้างที่ใช้ทักษะดังกล่าวบ้าง หรือให้นักเรียนช่วยกันจกรายชื่ออาชีพที่สอดคล้องกับความรู้ทางสังคมแล้วให้แต่ละคนเลือกศึกษาอาชีพที่น่าสนใจที่สุด ๓ อาชีพ

๔. ให้นักเรียนจัดหมวดหมู่สถานประกอบการศึกษาในจังหวัดของตน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มดังนี้

- ๔.๑ กลุ่มโรงเรียนสาขากการเกษตร
- ๔.๒ กลุ่มโรงเรียนสาขาเทคนิคและช่างกล
- ๔.๓ กลุ่มโรงเรียนสาขาพาณิช
- ๔.๔ กลุ่มโรงเรียนสาขาวิชาสามัญ
- ๔.๕ กลุ่มโรงเรียนฝึกรอบมระยะสั้น

แล้วให้นักเรียนเขียนจดหมายขอรายละเอียดคนละ ๑ โรงเรียน หรือให้นักเรียนค้นคว้ารายละเอียดการศึกษาต่อจากมัธยมศึกษาตอนต้นที่ตรงกับสาขาอาชีพที่ตนสนใจในหัวข้อ

- ก. ที่ตั้งของสถานศึกษา
- ข. ค่าใช้จ่ายในการศึกษา

- ค. ทุนการศึกษา
- ง. ลักษณะวิชาหรือสาขาวิชาที่เรียน
- จ. สิ่งจำเป็นในการสมัคร

๔. กิจกรรมต่อไปนี้จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาฯ และโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออกมากขึ้น

๔.๑ ให้นักเรียนตัดข่าวเกี่ยวกับโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก เพื่อจัดป้ายนิเทศ

๔.๒ เชิญผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออกมาบรรยายถึงอาชีพใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แล้วให้นักเรียนอภิปรายซักถาม

๔.๓ ให้นักเรียนศึกษาโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออกเพิ่มเติม แล้วช่วยกันคาดการณ์ว่าจะมีอาชีพอะไรบ้างที่ปรากฏขึ้นใหม่ และมีลักษณะงานเป็นอย่างไร

๔.๔ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับวิวัฒนาการของอาชีพมากขึ้น ควรให้นักเรียนไปพูดคุยกับคนรุ่นก่อน เช่น รุ่นปู่ย่าตายาย เกี่ยวกับอาชีพและการดำเนินชีวิตในอดีตและในปัจจุบัน เพื่อตอบคำถามต่อไปนี้

ก. อาชีพอะไรบ้างที่คนรุ่นปู่ย่าตายายยังเคยทำอยู่และไม่มีอยู่ในปัจจุบัน

ข. มีอะไรเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหรือไม่ในอาชีพของคนรุ่นก่อน

ค. ในอนาคตอาชีพเหล่านั้นจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

๔.๕ เชิญเจ้าของหรือผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรมมาพูดเกี่ยวกับการทำงานในโรงงาน การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและผลกระทบต่อการทำงานหรือต่อถูกจ้าง

๔.๖ พาให้นักเรียนเข้าชมโรงงาน เน้นให้นักเรียนสังเกตและบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการทำงานในแต่ละจุด เพื่อกลับมาอภิปรายในชั้นเรียนในสิ่งที่นักเรียนได้ฟังได้เห็นแล้วสรุปประโยชน์ของการทำงานเป็นชั้นเป็นตอน ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม

๔.๗ จากกิจกรรมในข้อที่กล่าวมา ให้นักเรียนสรุปเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานคนเดียวกับทำงานเป็นกลุ่ม แล้วให้นักเรียนจับคู่กัน เขียนถึงสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปอันส่งผลกระทบลูกโลกการทำงาน ซึ่งมีสาเหตุมาจากการลดชั่วโมงการทำงาน

หุ่นยนต์ การทำงานนอกบ้านของสตรีและแม่บ้าน ความต้องการทักษะที่สูงขึ้น ความต้องการทางการศึกษา นอกสภาพเหล่านี้ นักเรียนจะมีแนวทางในการพัฒนาตนเองให้ทันสมัยอย่างไร เช่น จากการเรียนในเวลาว่าง การฝึกอบรมระยะสั้น เป็นต้น

๖. ให้นักเรียนจัดทำแฟ้มข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลอาชีพที่ตนสนใจ ตลอดจนวิเคราะห์แนวทางที่จะเข้าสู่อาชีพนั้น ๆ

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือสังคมศึกษา โลกของเรา ส ๓๐๖
๒. ปทานุกรมอาชีพ
๓. หนังสือแนะแนว เกี่ยวกับอาชีพ
๔. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ และโครงการพัฒนา

อุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก

๕. สไลด์

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านการอภิปราย ชักถาม ความตั้งใจ
๒. ประเมินจากรายงานที่ได้รับมอบหมาย
๓. ประเมินจากความสนใจในกิจกรรม การค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ที่นำเสนอนี้ ประเมินความ เชื่อถือได้ เพียงขั้นการ ประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ เนื่องจากความจำกัดของเวลาในการวิจัย เพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และการใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง ผู้วิจัยขอ เสนอแนะดังต่อไปนี้

๑. กระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรได้ดำเนินการนำ โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขต พื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ไปทดลองใช้ในโรงเรียนในเขตภาคตะวันออกจนครบ สมบูรณ์ตามโปรแกรม คือ ๑ ปีการศึกษา ในชั้นแรกเพื่อศึกษาหาความบกพร่อง และ ๓ ปี การศึกษาต่อเนื่องกัน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลของการ เรียนตามโปรแกรม และ ประสิทธิภาพของโปรแกรม

๒. ครูสังคมศึกษา ควรนำโปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชา สังคมศึกษา ไปทดลองใช้หรือควรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาเพื่องานอาชีพและความ เคลื่อนไหว เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพในเขตพื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่ มาบูรณาการกับ เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาที่ตน สอนอยู่ตามความ เหมาะสมและความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นในปัจจุบัน เพื่อให้บท เรียนมี ความทันสมัยและนักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๓. การวิจัยครั้งต่อไป ผู้ที่ทำการวิจัยควรพิจารณาข้อเสนอแนะต่อไปนี้ เป็น แนวทาง คือ

๓.๑ ควรมีการวิเคราะห์เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา หรือวิชาอื่น ๆ ในลุ่มน ที่มีความสัมพันธ์กับหลักการการศึกษาเพื่องานอาชีพ

๓.๒ ควรจะมีการศึกษาแนวทางการสร้างโปรแกรมบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ในภาค อื่น ๆ ของประเทศไทย

๓.๓ ควรมีการศึกษาแนวทางการสร้างโปรแกรมบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสามัญอื่น ๆ